

ÜYE BÜLTENİ

TEMMUZ 2019

İÇİNDEKİLER

SÜT ET VE YEM SEKTÖRÜ ANALİZİ	2
Süt Sektörü Analizi	3
Kırmızı Et Sektöründeki Gelişmeler.....	13
Yem Sektörü Pazar Analizi	38
Mevzuat	39

SÜT, ET VE YEM SEKTÖR ANALİZİ

1. SÜT SEKTÖRÜ ANALİZİ (GÜNCEL)

DÜNYA VE AVRUPA BİRLİĞİ:

Tablo-1: Dünya Toptan Süt ve Süt Ürünleri Fiyatları –2019 Aylık Ortalama \$/TON

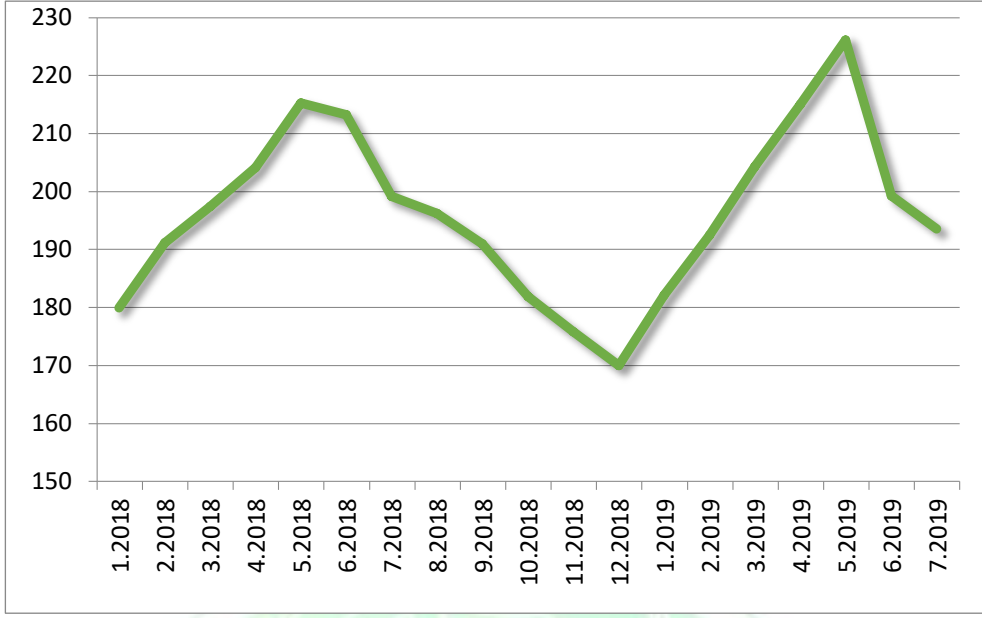
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ
TEREYAĞI - Avrupa ve Okyanusya (Ortalama ihracat gösterge fiyatları – F.O.B)	4.528	4.660	4.871	5.246	5.261	4684	4.300
ÇEDAR Peyniri - Avrupa ve Okyanusya (Ortalama ihracat gösterge fiyatları – F.O.B)	3.475	3.675	4.019	4.228	4.731	3.944	3.856
Yağsız Süttozu - Avrupa ve Okyanusya (Ortalama ihracat gösterge fiyatları – F.O.B)	2.291	2.477	2.431	2.404	2.450	2.367	2.457
Tam yağlı Süttozu - Avrupa ve Okyanusya (Ortalama ihracat gösterge fiyatları – F.O.B)	2.922	3.134	3.271	3.326	3.282	3.188	3.132

Kaynak:FAO

FAO SÜT FİYAT ENDEKSİ:

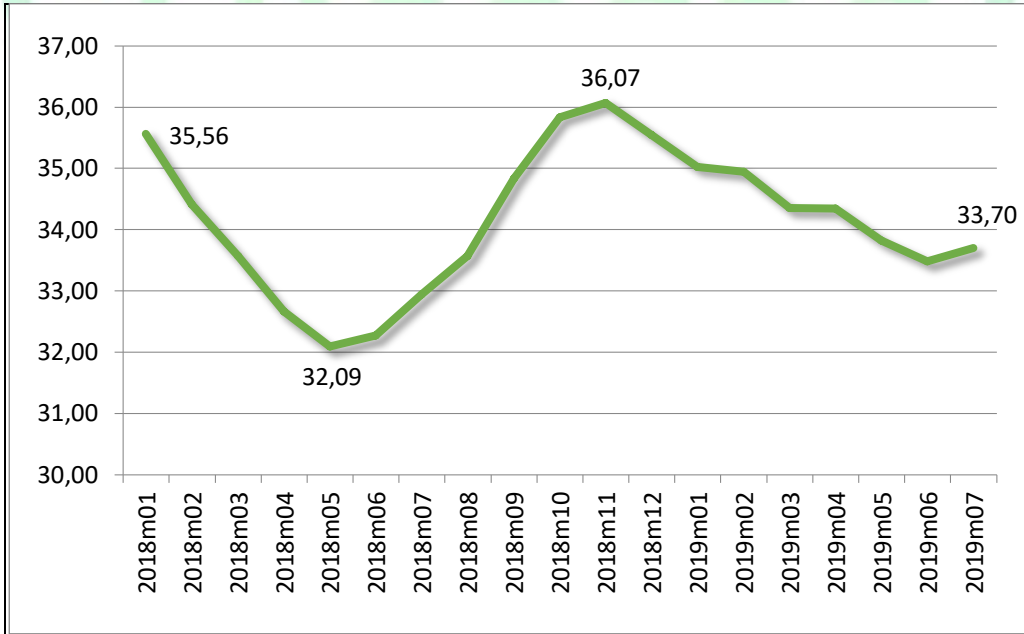
FAO Süt Fiyat Endeksi, Temmuz ayında ortalama 193,5 puan olarak tahmin edildi ve Haziran ayına göre yüzde 2,9 (5,7 puan) düşüş gösterdi. Endeks ikinci kez üstüste aylık bazda düşüş kaydetti. Bu seviyede, endeks değeri Ocak 2019'a göre yüzde 6 oranında yukarıda ancak geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3 oranında aşağıdadır. Temmuz ayında, en çok tereyağı, ardından peynir ve tam yağlı süt tozu (WMP) fiyat teklifleri düşüş görüldü. Kuzey yarımkürede yaz tatili dönemi zirveye girdiğinden, spot piyasa ticaretindeki azalma, zayıf olan fiyatlara katkıda bulundu. Buna karşın, Orta Doğu ve Asya'dan daha fazla alım ilgisiyle desteklenen yağsız süt tozu (SMP) fiyatları toparlandı (Grafik-1)

Grafik-1: FAO Süt Fiyat Endeksi 2002=100

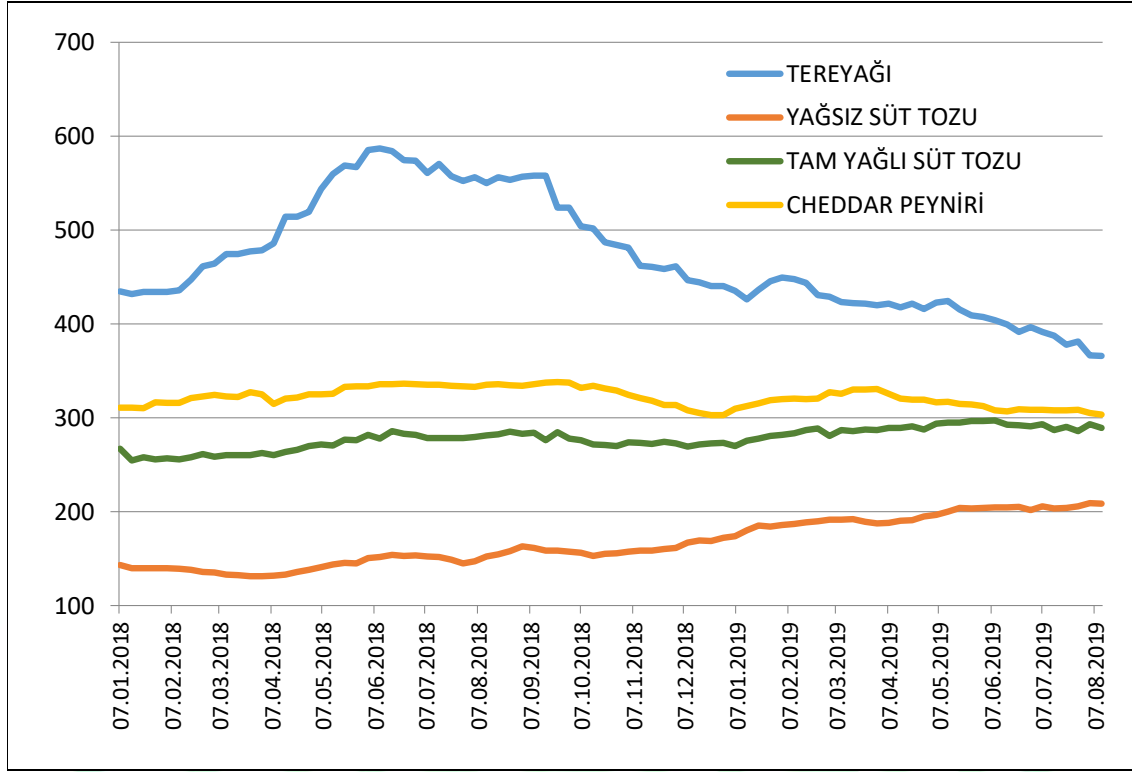
*Süt Fiyat Endeksi, tereyağı, yağsız süt tozu, tam yağlı süt tozu, peynir, kazein fiyat tekliflerinden oluşur; 2002-2004 yılları için ortalama dünya ihracat payları ağırlıklıdır.

Grafik-2: Avrupa Birliği Çiğ İnek Sütü Ort.Fiyatları (2018-2019 Aylık €/100 Ton)

Kaynak: Avrupa Birliği Komisyonu (Üreticinin eline geçen fiyattır.)

Grafik-3: Avrupa Birliği Süt Ürünleri Fiyatları (2018-2019 Haftalık €/100 Ton)

TÜRKİYE:

Süt Üretimi:

TÜİK verilerine göre **toplam süt üretimi** 2018 yılında yaklaşık **22 milyon 121 bin ton** olarakgerçekleğti ve bir önceki seneye göre % 6,9 oranında arttı. 2018 yılında sanayiye gönderilen süt miktarı **10milyon 34 bintondur**. 2018 yılı itibarı ile sanayiye gönderilen süt miktarı, bir önceki seneye göre %10,12 oranında artmıştır.

Ticari süt işletmelerince Haziran ayında 835 bin 172 ton inek sütü toplandı. Toplanan inek sütü miktarı Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1,6 azaldı.Haziran ayında ticari süt işletmeleri tarafından içme sütü üretimi 121 bin 735 ton olarak gerçekleşti ve bir önceki yılın aynı ayına göre %2,6 artış gösterdi.

İnek peyniri üretimi 51 bin 742 ton ile bir önceki yılın aynı ayına göre %13,8 azaldı.Koyun, keçi, manda ve karışık sütlerden elde edilen peynir çeşitleri ise 4 bin 401 ton ile bir önceki yılın aynı ayına göre %4,1 azaldı.

Yoğurt üretimi 98 bin 271 ton ile bir önceki yılın aynı ayına göre %1,6 azaldı. Ayran üretimi ise 59 bin 130 ton ile bir önceki yılın aynı ayına göre %1,5 azalış gösterdi.

Haziran ayında ticari süt işletmeleri tarafından toplanan inek sütü yağ oranı ortalama %3,3, protein oranı ise ortalama %3,2 olarak tespit edildi.

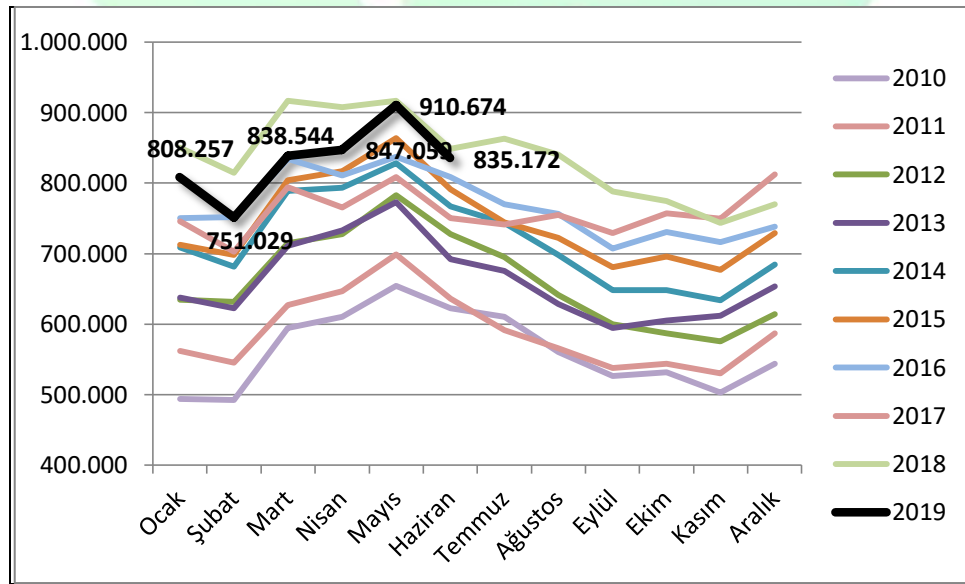
2019 yılının ilk altı ayında süt üretimi bir önceki yılın aynı dönemine oranla %5,01 oranında azaldı.(Tablo: 20-21).

Tablo-2: Toplanan (Sanayiye Gönderilen) İnek Sütü (Ton)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2010	494.351	492.360	594.800	610.599	654.696	622.359	610.645	560.309	526.132	531.445	503.311	544.004	6.745.011
2011	561.766	545.628	627.484	646.648	699.122	636.494	591.864	566.040	537.872	543.633	530.376	586.867	7.073.794
2012	634.578	631.521	715.190	727.769	782.621	727.805	695.079	641.380	599.773	587.149	575.344	614.276	7.932.485
2013	637.956	622.381	710.712	733.380	772.785	692.084	675.158	628.996	594.456	605.194	611.918	653.585	7.938.605
2014	708.555	681.866	788.988	793.740	828.420	766.885	743.245	697.925	648.631	648.660	634.067	684.760	8.625.743
2015	712.942	698.164	804.210	816.750	864.101	791.429	744.380	722.532	680.990	695.642	677.056	728.944	8.937.141
2016	750.402	752.218	834.329	810.704	837.592	808.743	769.722	756.446	707.584	731.042	716.617	738.122	9.213.522
2017	745.578	702.788	794.235	765.449	808.916	750.297	740.977	755.136	729.491	756.970	749.772	812.054	9.111.663
2018	850.091	814.357	916.867	907.649	916.453	848.635	863.013	840.578	788.331	774.681	743.427	770.123	10.034.205
2019	808.257	751.029	838.544	847.059	910.674	835.172							4.990.735

Kaynak: TÜİK, Süt ve Süt Ürünleri Üretimi

Grafik-4: Toplanan (Sanayiye Gönderilen) İnek Sütü (Ton)

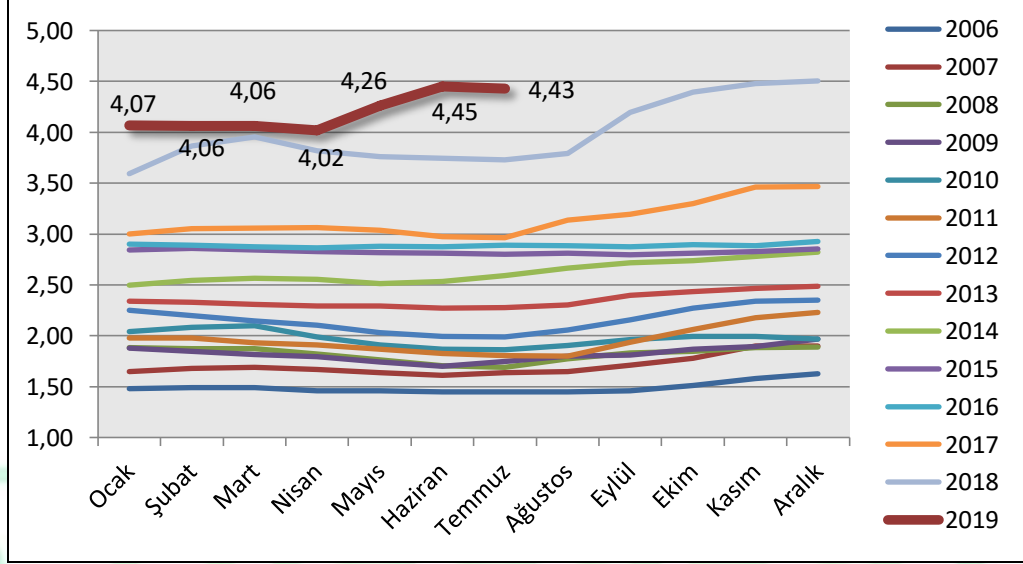

PERAKENDE SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ FİYATLARI(GÜNCEL):

• SÜT

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama süt fiyatı 4,43 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 0,41 oranında azalmış son 12 ayda ise 16,82 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-5).

Grafik-5: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Süt Fiyatları (TL/Kg.)

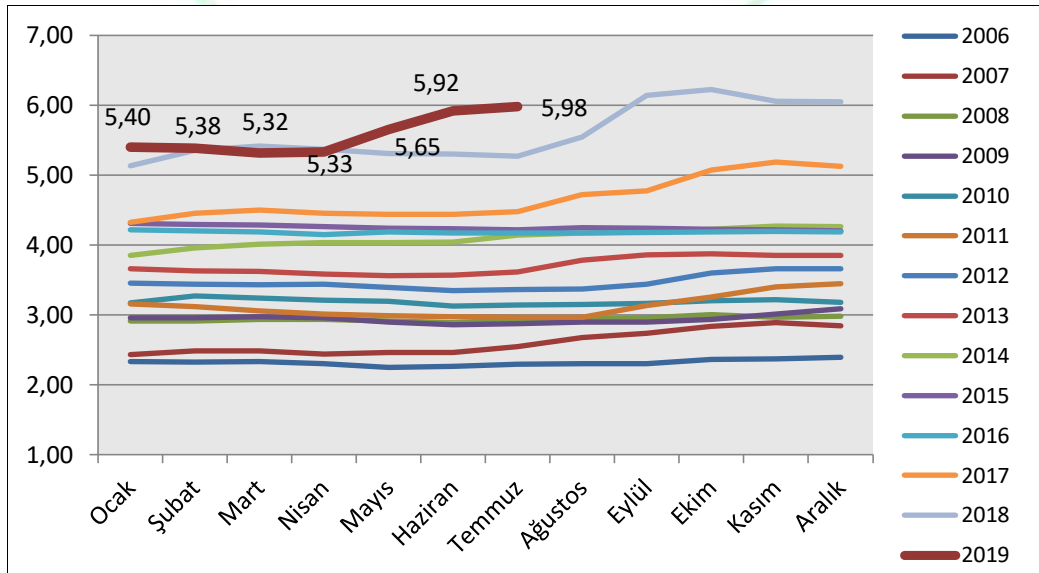

Kaynak: TÜİK, 2003=100 Temel Yıllı TÜFE Madde Sepeti ve Ortalama Fiyatlar (TL/KG)

• YOĞURT

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama yoğurt fiyatı 5,93 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 1 oranında artmış son 12 ayda ise 7,86 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-6).

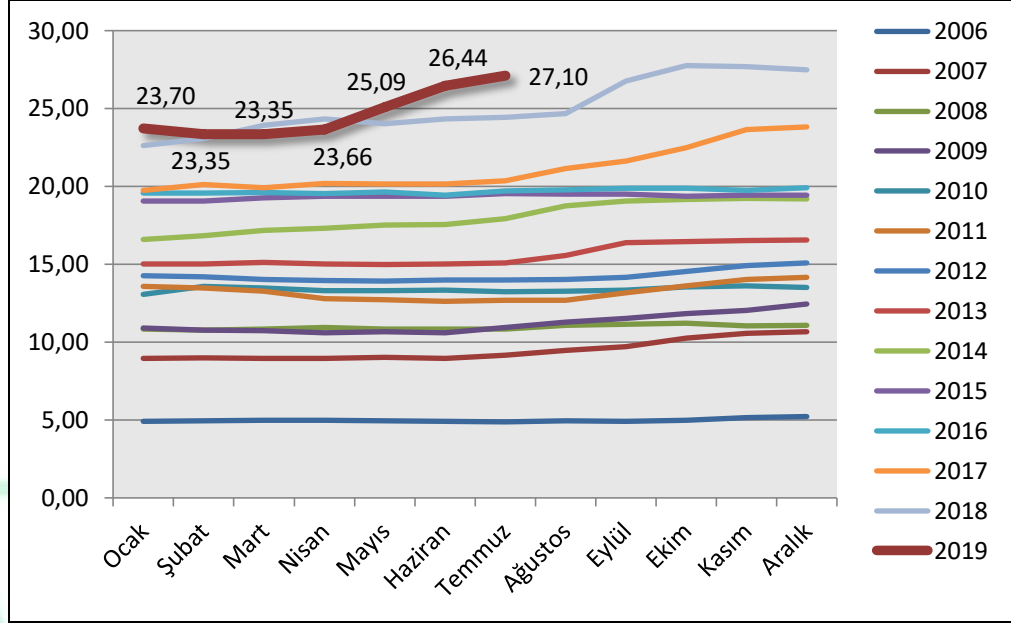
Grafik-6: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Yoğurt Fiyatları (TL/Kg.)

- **BEYAZ PEYNİR**

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama beyaz peynir fiyatı 27,10 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 2,5 oranında artmış son 12 ayda ise 9,79 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-7).

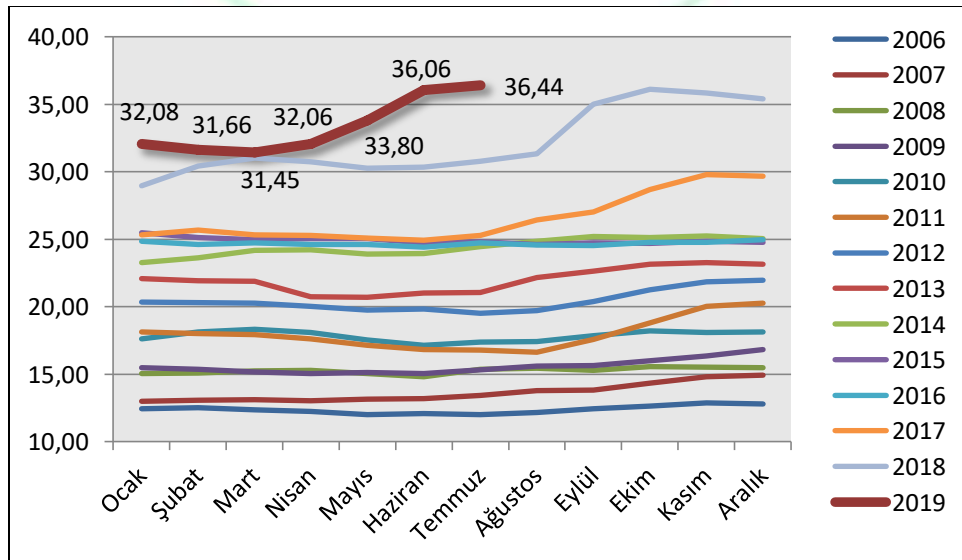
Grafik-7: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Beyaz Peynir Fiyatları (TL/Kg.)

- **KAŞAR PEYNİRİ**

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama kaşar peyniri fiyatı 36,44 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 1,06 oranında artmış son 12 ayda ise % 16,29 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-8).

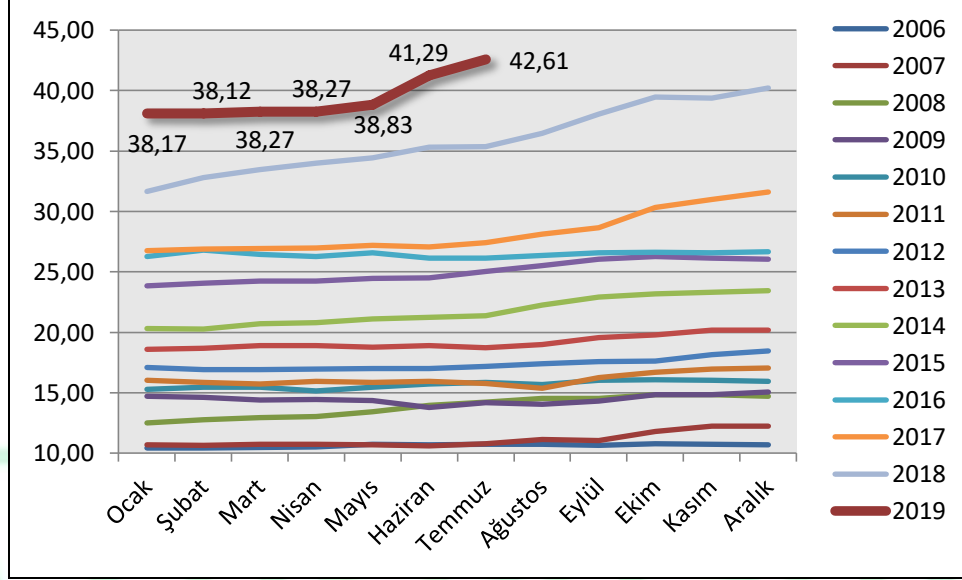
Grafik-9: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Kaşar Peyniri Fiyatları (TL/Kg.)

• TULUM PEYNİRİ

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama tulum peyniri fiyatı 42,61 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 3,20 oranında artmış son 12 ayda ise % 16,82 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-10).

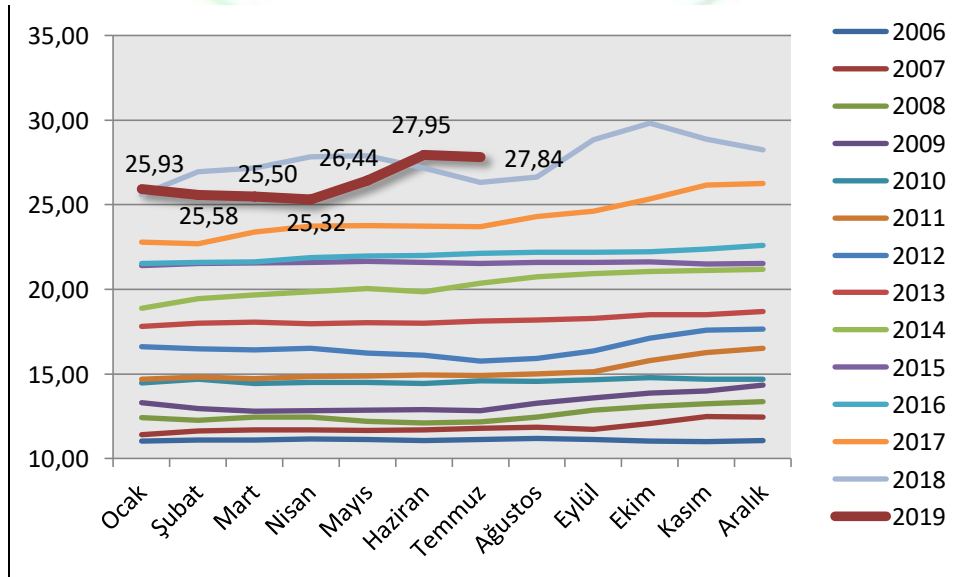
Grafik-10: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Tulum Peyniri Fiyatları (TL/Kg.)

• KREM PEYNİR

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama krem peyniri fiyatı 27,84 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre %0,38 oranında azalmış son 12 ayda ise % 4,52 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-11).

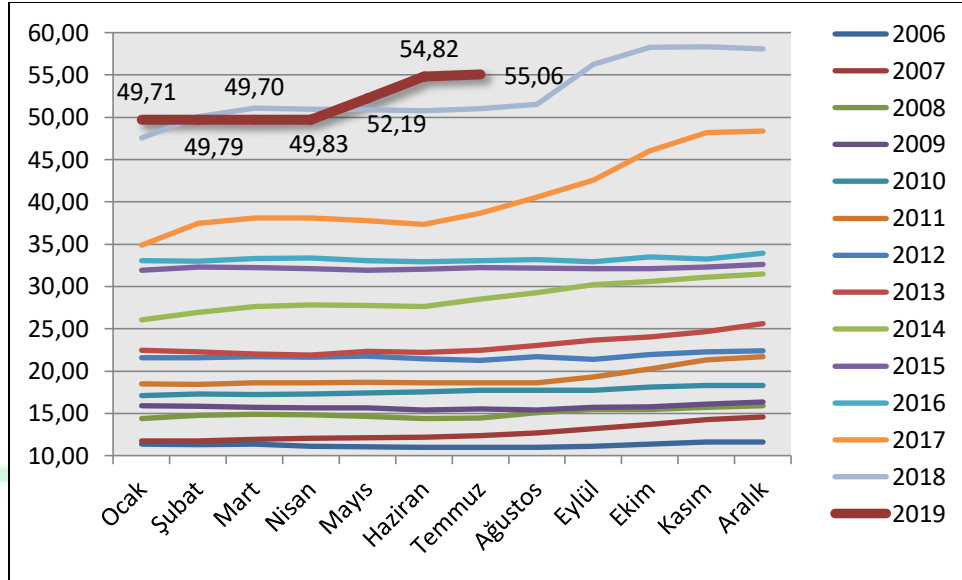
Grafik-11: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Krem Peynir Fiyatları (TL/Kg.)

• KAHVALTILIK TEREYAĞI

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama kahvaltılık tereyağı fiyatı 55,06 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 0,45 oranında artmış son 12 ayda ise % 6,83 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-12).

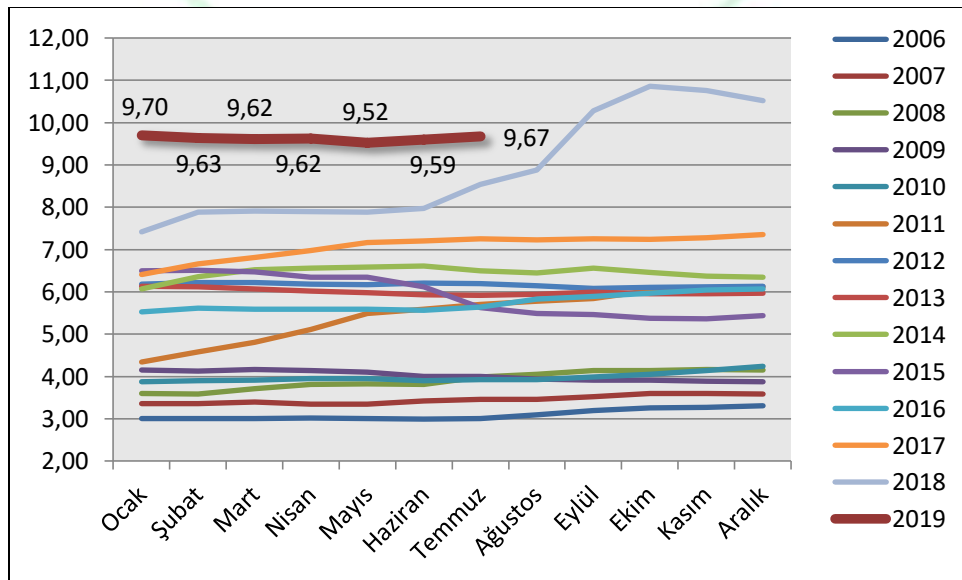
Grafik-12: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Kahvaltılık Tereyağı Fiyatları (TL/Kg.)

• MARGARİN

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama margarin fiyatı 9,67 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 0,79 oranında artmış son 12 ayda ise % 8,97 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-13).

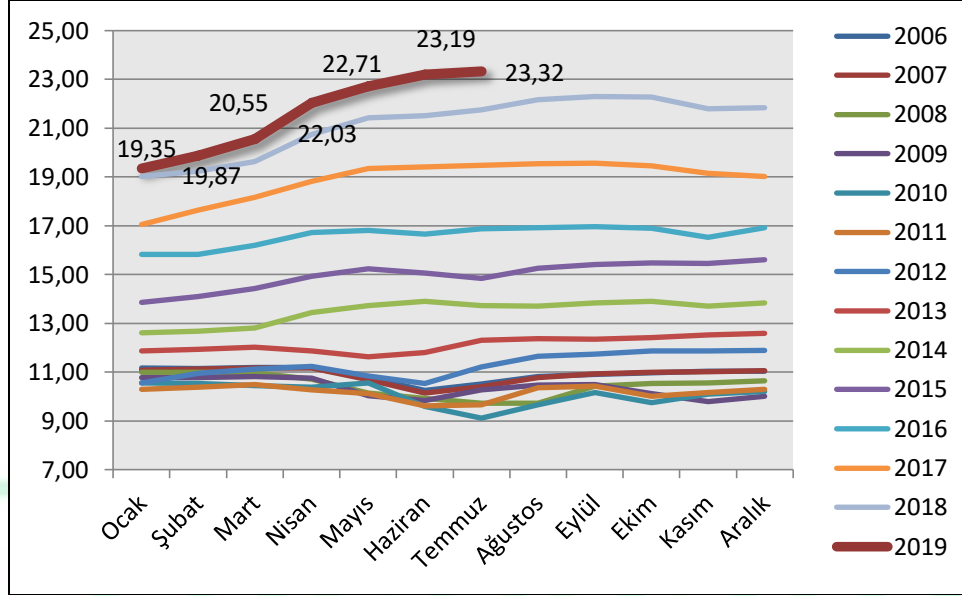
Grafik-13: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Margarin Fiyatları (TL/Kg.)

• **DONDURMA**

TÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında perakende ortalama dondurma fiyatı 23,32 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 0,56 oranında artmış son 12 ayda ise % 5,22 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-13).

Grafik-13: Tüketici Fiyat Endeksi - Perakende Dondurma Fiyatları (TL/Kg.)

Tablo-3: Sütve Süt Ürünleri 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksleri- Madde Sepeti ve Ortalama Fiyatlar (TL/Kg)

	Tem.18	Ağu.18	Eyl.18	Eki.18	Kas.18	Ara.18	Oca.19	Şub.19	Mar.19	Nis.19	May.19	Haz.19	Tem.19
Süt	3,73	3,79	4,20	4,39	4,48	4,50	4,07	4,06	4,06	4,02	4,26	4,45	4,43
Yoğurt	5,27	5,55	6,14	6,22	6,05	6,05	5,40	5,38	5,32	5,33	5,65	5,92	5,98
Beyaz Peynir	24,43	24,69	26,78	27,77	27,70	27,48	23,70	23,35	23,35	23,66	25,09	26,44	27,10
Kaşar Peyniri	30,76	31,34	34,99	36,13	35,82	35,40	32,08	31,66	31,45	32,06	33,80	36,06	36,44
Tulum Peyniri	35,35	36,48	38,05	39,46	39,39	40,20	38,17	38,12	38,27	38,27	38,83	41,29	42,61
Krem Peynir	26,31	26,64	28,83	29,80	28,87	28,23	25,93	25,58	25,50	25,32	26,44	27,95	27,84
Kahvaltılık Tereyağı	51,02	51,55	56,27	58,29	58,33	58,10	49,71	49,79	49,70	49,83	52,19	54,82	55,06
Margarin	8,54	8,87	10,28	10,86	10,75	10,52	9,70	9,63	9,62	9,62	9,52	9,59	9,67
Dondurma	21,76	22,16	22,30	22,28	21,81	21,85	19,35	19,87	20,55	22,03	22,71	23,19	23,32

Kaynak:TÜİK

Tablo-4 Süt ve Süt Ürünlerinde Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ortalama Değişim Oranları (%)

	Bir Önceki Aya Göre	Ocak 2019 Temmuz 2019	Temmuz 2018 Temmuz 2019	Son 12 ay
Süt	-0,41	8,93	18,88	16,82
Yoğurt	1,00	10,82	13,56	7,86
Beyaz Peynir	2,50	14,35	10,95	9,79
Kaşar Peyniri	1,06	13,60	18,47	16,29
Tulum Peyniri	3,20	11,64	20,55	16,82
Krem Peynir	-0,38	7,39	5,81	4,52
Kahvaltılık Tereyağı	0,45	10,76	7,92	6,83
Margarin	0,79	-0,35	13,17	8,97
Dondurma	0,56	20,53	7,17	5,22

Tablo-5: 2018 - 2019 Yılı Çiğ Süt Tavsiye Fiyatları

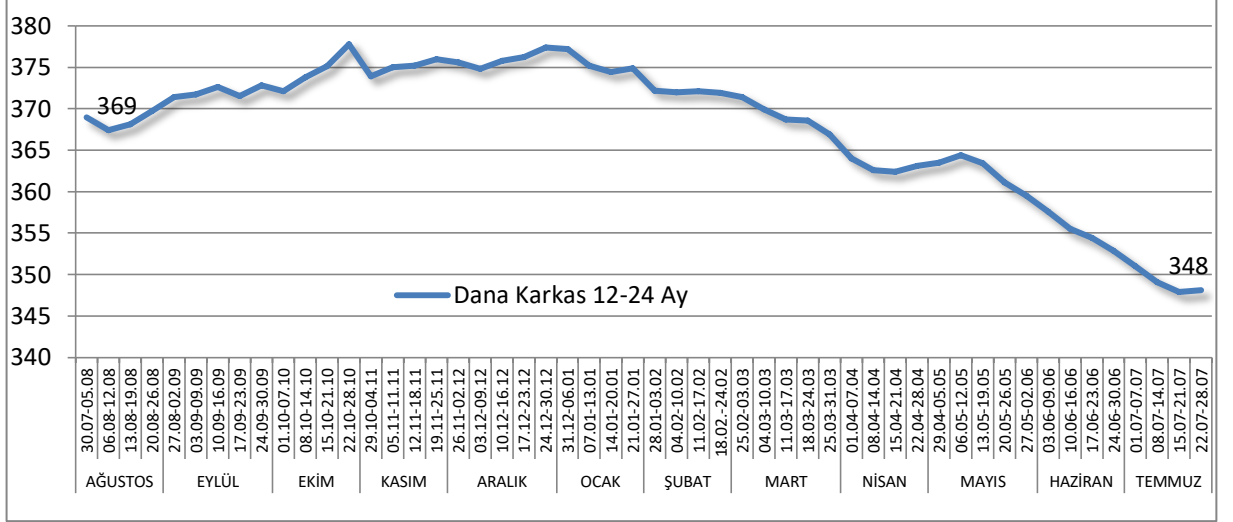
Dönemler	Fiyat (TL/Litre)	Minimum Değerler	
		Yağ (%)	Protein (%)
2018			
15 Ağustos – 31 Aralık	1,70	3,6	3,2
2019			
1 Ocak – 31 Mart	1,70	3,6	3,2
1 Mayıs – 31 Aralık	2,00	3,6	3,2

Kaynak: Ulusal Süt Konseyi,

2. KIRMIZI ET SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER

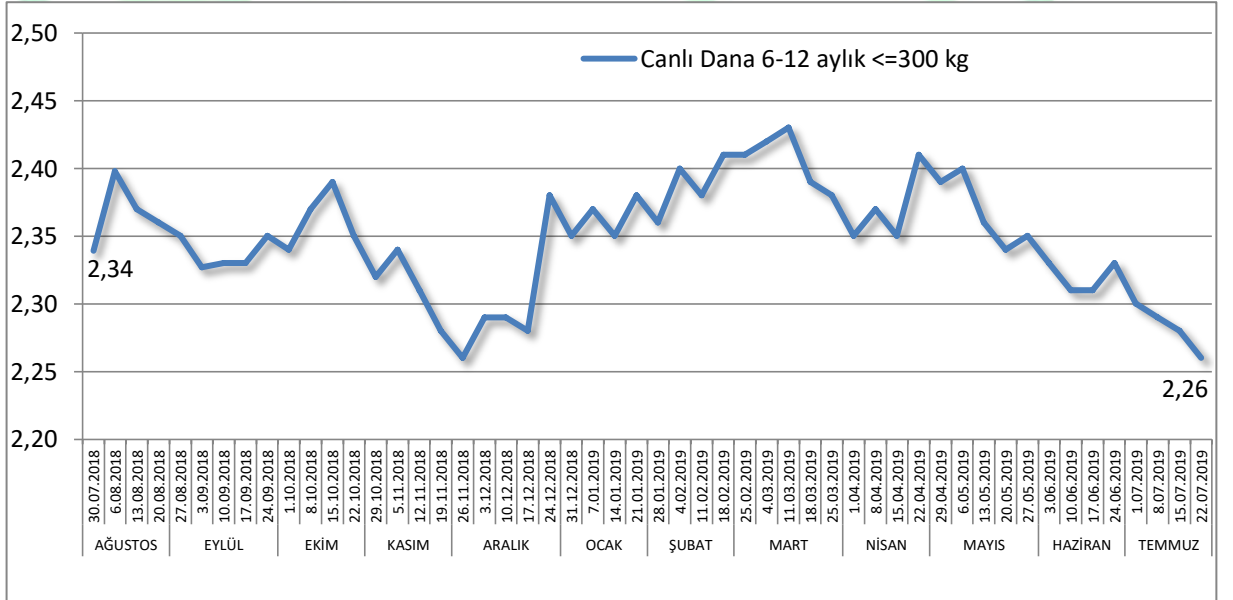
DÜNYA VE AVRUPA BİRLİĞİ:

Grafik-14: Avrupa Birliğinde Haftalık Dana Karkas Ortalama Fiyatları €/ 100 KG

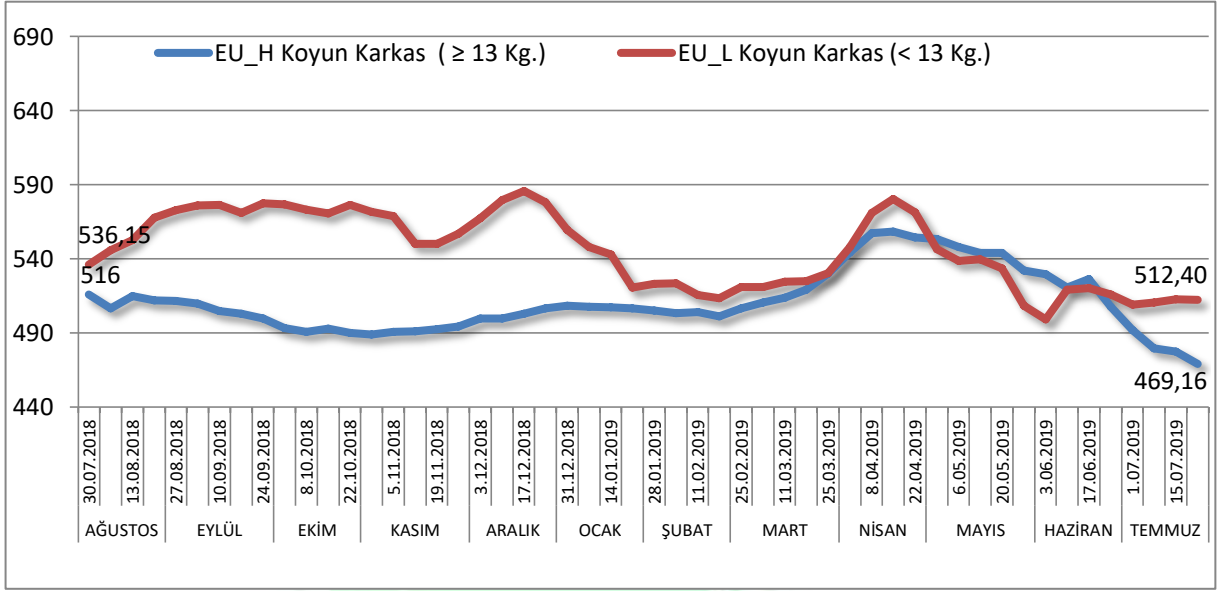
Kaynak: Avrupa Birliği Komisyonu, (12 Aylık Dönem Ağustos 2018 –Temmuz 2019) (AB-28)

Grafik-15: Avrupa Birliğinde Haftalık Ortalama Canlı Dana Fiyatları €/ KG

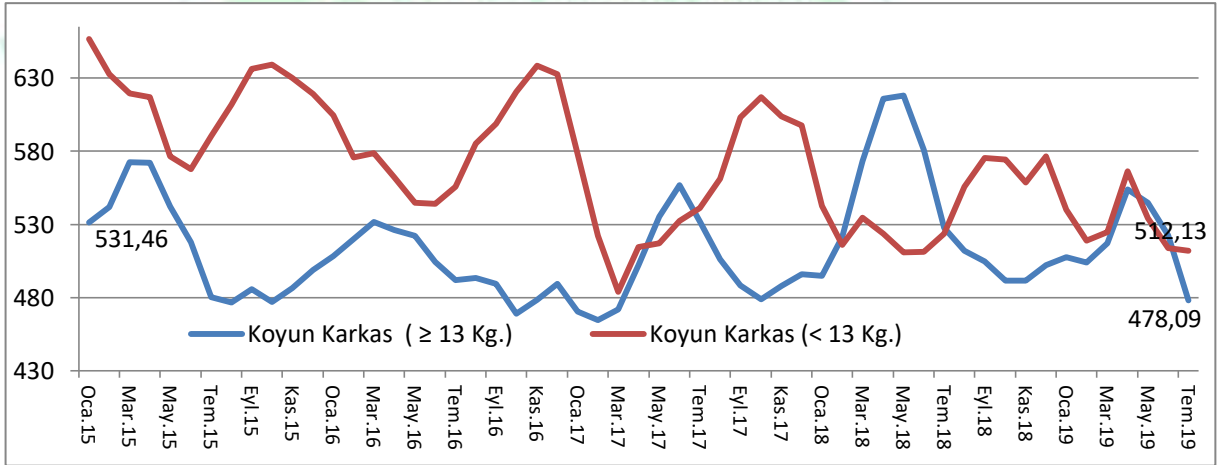
Kaynak: Avrupa Birliği Komisyonu, (12 Aylık Dönem Ağustos 2018 –Temmuz 2019) (AB-28)

Grafik-16: Avrupa Birliğinde Haftalık Koyun Karkas Ortalama Fiyatları €/ 100 KG

Kaynak: Avrupa Birliği Komisyonu, (12 Aylık Dönem Ağustos 2018 – Temmuz 2019) (AB-28)

Grafik-: 17 Avrupa Birliğinde Kuzu Karkas Aylık Ortalama Fiyatları €/ 100 KG

Kaynak: Avrupa Birliği Komisyonu, Ocak 2015 – Temmuz 2019

Tablo-6: Dünya Yıllık Ortalama Toptan Et Fiyatları, 2005 - 2018 (\$/Ton)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ABD SIĞIR ETİ İHRAÇ	3.919	3.803	4.023	4.325	3.897	4.378	4.516	4.913	5.535	4.217	6.201	5.569	5871	6.416
AVUSTRALYA İnek Eti Kemiksiz ABD'ye ihraç CIF	2.565	2.522	2.544	3.040	2.562	3.272	3.944	4.176	4.009	3.003	4.640	4.059	4386	4.110
YENİ ZELANDA KOYUN ETİ (dondurulmuş karkas toptan satışı Londra'ya)	2.860	2.391	2.498	2.975	3.495	3.662	5.370	4.754	4.130	3.374	3.647	3.568	4486	5.249
ABD KANATLI ETİ İhraç Broiler	2.161	1.986	2.117	2.270	2.202	2.454	2.648	2.676	2.717	2.290	1.003	914	999	971
BREZİLYA Piliç Eti İhraç	1.218	1.180	1.443	1.896	1.552	1.781	2.084	1.928	2.014	1.547	1.642	1.524	1653	1.552

Kaynak: FAO

Tablo 7: 2019 Yılı Dünya Toptan Et Fiyatları - Aylık Ortalama \$/TON

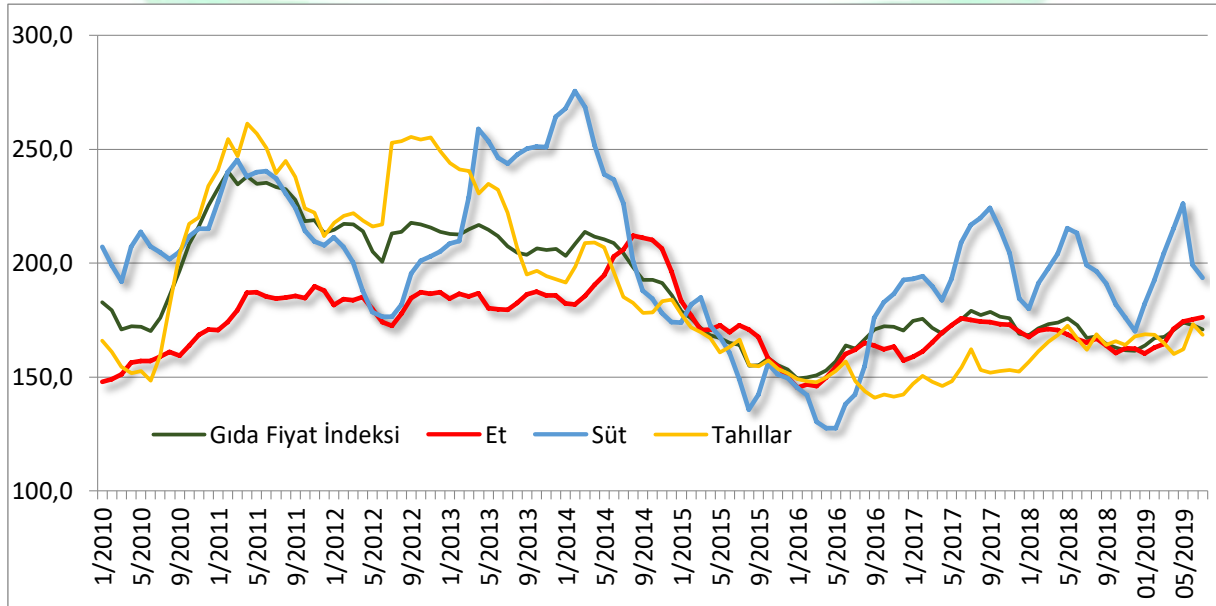
	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN
ABD SIĞIR ETİ İHRAÇ	6.318	6.482	6.546	6.567	6.443	
AVUSTRALYA İnek Eti Kemiksiz ABD'ye ihraç CIF	4.166	4.373	4.470	4.693	4.529	4.591
YENİ ZELANDA KOYUN ETİ (dondurulmuş karkas toptan satışı Londra'ya)	4.827	4.798	4.675	4.684	4.777	4.960
ABD KANATLI ETİ İhraç Broiler	850	874	912	974	1.016	
BREZİLYA Piliç Eti İhraç	1.563	1.595	1.599	1.602	1.695	1.624

FAO Gıda Fiyat Endeksi (FFPI)

FAO Gıda Fiyat Endeksi sabit kalmaya devam ediyor

FAO Gıda Fiyat Endeksi (FFPI), Temmuz 2019'da 170,9 puan oldu ve Haziran ayına göre% 1,8 (1,8 puan), Temmuz 2018'e göre ise% 2,3 arttı. Bir önceki aya göre yaşanan düşüş, bazı hububat ürünleri, süt ürünleri ve şeker fiyatlarındaki azalmanın bir sonucu olarak ortaya çıktı. Et ve bitkisel yağ fiyatlarındaki yükseliş bu azalmayı dengeleyemedi (Grafik-18)

Grafik-18: Aylık Gıda Fiyat İndeksleri (2002-2004=100)

FAO Et Fiyat Endeksi

FAO Et Fiyat Endeksi Temmuz ayında ortalama 176.2 puan olarak tahmin edildi ve Haziran ayında hafifçe revize edilen değerinden yüzde 0.6 (1 puan) yükseldi ve aylık bazda altıncı kez fiyat artışı kaydetti. Bu seviyede endeks değeri Ocak 2019'un neredeyse yüzde 10'unun üzerinde, ancak Ağustos 2014'te zirvenin neredeyse yüzde 17'sinin altında kalıyor.

Temmuz ayında, Asya'dan gelen ithalat talebinin artmasıyla birlikte Okyanusya arzındaki mevsimsel yükseklik azaldı ve Temmuz ayında, koyun eti için fiyat teklifleri daha da yükseldi. Asya'nın sığır eti için güçlü ithalat talebi de sığır fiyatlarındaki artışlara katkıda bulundu. Bununla birlikte, Brezilya ve ABD'den daha fazla ihracat imkanı ile birlikte domuz eti için yapılan teklifler dört aylık devam eden artışların ardından hafifçe geriledi. Kanatlı eti fiyat teklifleri, genel olarak istikrarlı ancak yine de güçlü talep nedeniyle piyasalar ile Haziran ayı seviyelerinde sabit kaldı.

Tablo- 8: FAO Uluslararası Et Fiyat Endeksi 2004-2018(2002-2004=100)

	Et	Kanatlı	Domuz	Büyükbaş	Küçükbaş
2004	114	114	115	113	115
2005	124	132	122	119	123
2006	121	122	123	121	103
2007	131	151	125	126	108
2008	161	184	152	158	128
2009	141	162	131	135	151
2010	158	179	138	165	158
2011	183	206	153	191	232
2012	182	201	153	195	205
2013	184	206	157	197	178
2014	198	200	164	231	202
2015	168	168	126	213	157
2016	156	156	123	191	154
2017	170	169	135	204	194
2018	166	161	124	204	227

FAO Et Fiyatları Endeksi; 4 çeşit et türünün 2002-2004 dünya ortalama ihracat paylarına göre ağırlıklandırılmasıyla elde edilmektedir. Son iki ayın fiyatları tahmini olup revize edilebilir niteliktedir.

Tablo- 9: FAO Uluslararası Et Fiyat Endeksi Aylara Göre 2019(2002-2004=100)

2019	Et	Kanatlı	Domuz	Büyükbaş	Küçükbaş
Ocak	160	154	117	208	200
Şubat	163	157	117	205	207
Mart	164	160	120	207	202
Nisan	171	164	131	212	202
Mayıs	174	173	136	209	206
Haziran	175	168	140	209	216
Temmuz	176	168	140	211	226

Tablo- 10: Yıllık Sığır Eti Fiyatları,2004-2018(\$/TON)

	ABD	BREZİLYA	AVUSTRALYA
2004	3690	1848	2481
2005	3619	1967	2565
2006	3803	2219	2522
2007	4023	2367	2544
2008	4325	3785	3024
2009	3897	3118	2562
2010	4378	3919	3272
2011	4516	4816	3944
2012	4913	4492	4176
2013	5535	4326	4009
2014	6678	4515	5016
2015	6201	4130	4638
2016	5569	3836	4059
2017	5871	4047	4378
2018	6421	3931	4110

Tablo- 11: Aylık Sığır Eti Fiyatları - 2019 Yılı (\$/TON)

2019	ABD	BREZİLYA	AVUSTRALYA
Ocak	6.318	3.686	4.166
Şubat	6.482	3.666	4.373
Mart	6.546	3.631	4.470
Nisan	6.567	3.669	4.693
Mayıs	6.443	3.755	4.529
Haziran	6.450	3.709	4.591
Temmuz	6.445	3.678	4.693

TÜRKİYE:

TÜİK - Hayvan Varlığı:

Toplam hayvan sayısı 2018 yılında bir önceki yıla göre % 4,8 oranında artışla yaklaşık 65 milyon baş olarak tahmin edildi.

2018 yılsonu TÜİK tahminlerine göre büyükbaş hayvan sayısı 2018 yılında 17 milyon 221 bin baş, toplam küçükbaş hayvansayısı ise 46 milyon 112 bin baş oldu.

TÜİK verilerine göre 2018 yılında sığır sayısı % 6,9 oranında, koyun sayısı % 4,5 oranında, keçi sayısı ise % 2,7 oranında arttı (Tablo-12).

(Tablo-12: Ülkemizde 2014- 2018 Arasında Hayvan Varlığı)

	2014	2015	2016	2017	2018	Değişim 2017 - 2018	Değişim 2014 - 2018
	Sayı (Baş)	Sayı (Baş)	Sayı (Baş)	Sayı (Baş)	Sayı (Baş)	%	%
Toplam	56.177.592	56.375.507	55.864.066	60.710.179	63.614.512	4,8	13,2
a) Büyükbaş	14.344.935	14.127.837	14.222.228	16.105.025	17.220.903	6,9	20,0
Sığır	14.223.109	13.994.071	14.080.155	15.943.586	17.042.506	6,9	19,8
Kültür	6.178.757	6.385.343	6.588.527	7.804.588	8.419.204	7,9	36,3
Kültür melezi	6.060.937	5.733.803	5.758.336	6.536.073	7.030.297	7,6	16,0
Yerli	1.983.415	1.874.925	1.733.292	1.602.925	1.593.005	-0,6	-19,7
Manda	121.826	133.766	142.073	161.439	178.397	10,5	46,4
b) Küçükbaş	41.485.180	41.924.100	41.329.232	44.312.308	46.117.399	4,1	11,2
Koyun	31.140.244	31.507.934	30.983.933	33.677.636	35.194.972	4,5	13,0
Merinos	2.106.263	2.205.576	2.151.264	2.420.228	2.681.679	10,8	27,3
Yerli	29.033.981	29.302.358	28.832.669	31.257.408	32.513.293	4,0	12,0
Keçi	10.344.936	10.416.166	10.345.299	10.634.672	10.922.427	2,7	5,6
Kıl keçisi	10.167.125	10.210.338	10.137.534	10.419.027	10.698.553	2,7	5,2
Tiftik keçisi	177.811	205.828	207.765	215.645	223.874	3,8	25,9
c) Diğer	347.477	323.570	312.606	292.846	276.210	-5,7	-20,5

Kesilen Hayvan Sayısı:

Kesilen Toplam Hayvan Sayısı 2018 yılında 8 milyon 773 bin 990 baş olarak tahmin edilmiş, 2010-2018 yılları arasında % 18,1 oranında bir önceki seneye göre % 18,8 oranında **azalmıştır**.

Kesilen büyükbaş hayvan sayısı 2018 yılında yaklaşık 3 milyon 428bin baş olarak tahmin edilmiştir. 2010 – 2018 yılları arasında % 30,9 oranında artmış, bir önceki yıla göre ise %5 oranında **azalmıştır**. (Tablo: 8-9)

Kesilen küçükbaş hayvan sayısı 2018 yılında yaklaşık 5 milyon 346 bin baş olarak tahmin edilmiştir. 2010 – 2018 yılları arasında % 33,9 oranında **azalmış**, bir önceki yıla göre ise bu azalma % 25,8 oranında **olmuştur**.

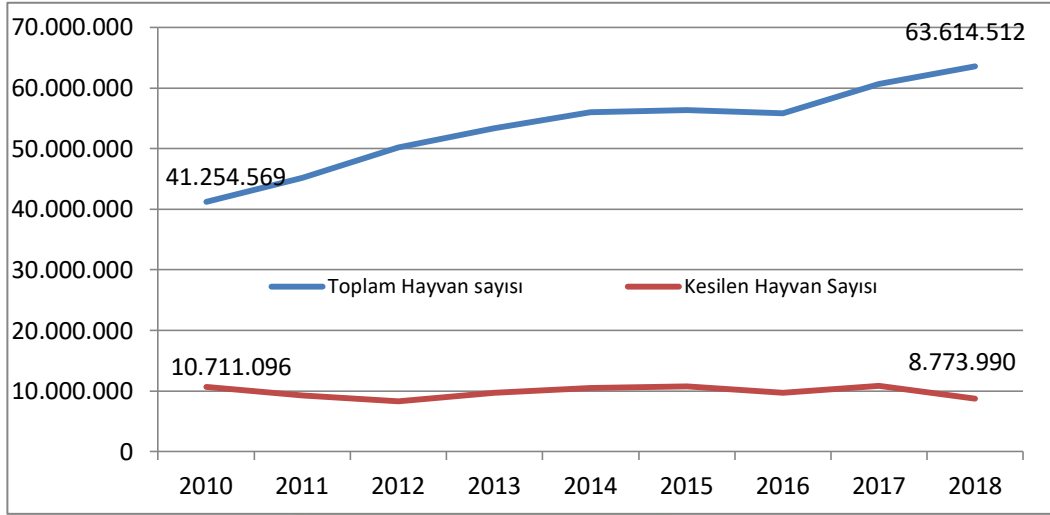
Kesilen koyun sayısı 2018 yılında 4 milyon 653 bin baş olmuş, son sekiz içerisinde % 32,3 oranında **azalmış** bir önceki seneye göre ise **% 9,4 oranında azalmıştır**.

Kesilen keçi sayısı 2018 yılında yaklaşık 693bin 405 bin olmuş, 2010 – 2018 yılları arasında **% 43,1 oranında**, bir önceki seneye göre ise **%66,5 oranında azalmıştır** (Tabol-13)

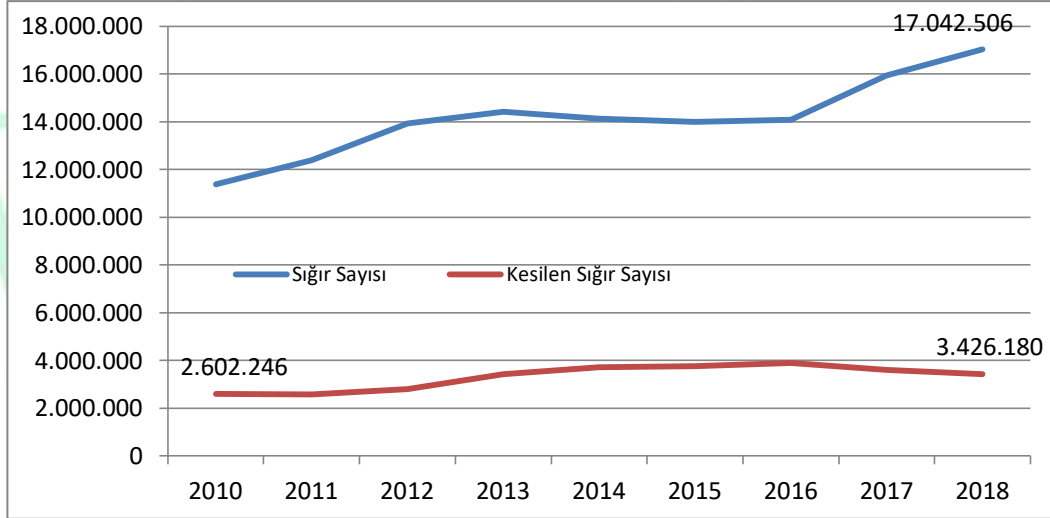
Tablo-13: Ülkemizde 2010-2018 Yılları Arasında Kesilen Hayvan Sayısı ve Değişimi

	TOPLAM	Büyükbaş	Siğir	Manda	Küçükbaş	Koyun	Keçi
2010	10.711.096	2.617.966	2.602.246	15.720	8.093.130	6.873.626	1.219.504
2011	9.312.658	2.579.020	2.571.765	7.255	6.733.638	5.479.546	1.254.092
2012	8.266.381	2.798.460	2.791.034	7.426	5.467.921	4.541.122	926.799
2013	9.732.261	3.433.126	3.430.723	2.403	6.299.135	4.958.226	1.340.909
2014	10.481.985	3.714.457	3.712.281	2.176	6.767.528	5.197.289	1.570.239
2015	10.774.120	3.766.468	3.765.077	1.391	7.007.652	5.008.411	1.999.241
2016	9.741.786	3.901.806	3.900.307	1.499	5.839.980	4.083.620	1.756.360
2017	10.811.442	3.608.238	3.602.115	6.123	7.203.204	5.134.338	2.068.866
2018	8.773.990	3.428.060	3.426.180	1.880	5.345.930	4.652.525	693.405
2010-2018 Değişim %	-18,1	30,9	31,7	-88,0	-33,9	-32,3	-43,1
2017-2018 Değişim %	-18,8	-5,0	-4,9	-69,3	-25,8	-9,4	-66,5

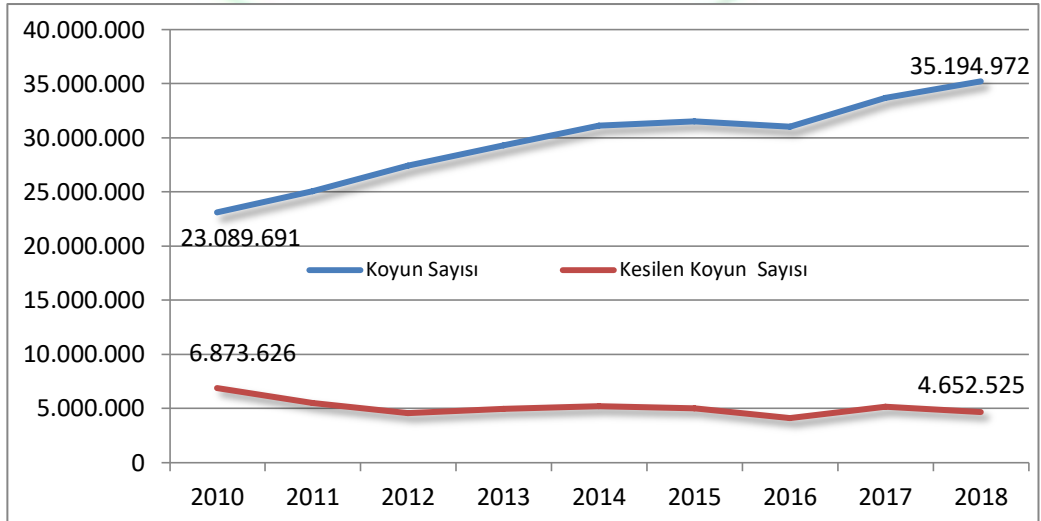
Grafik-19: Toplam Hay. - Kesilen Hay. 2010-2018(B.Baş+K.Baş) Değişimleri

Grafik-20: Toplam Sığır - Kesilen Sığır Sayısı Değişimleri (2010-2018)

Grafik-21: 2011-2018 Toplam Koyun - Kesilen Koyun Sayısı Değişimleri

KIRMIZI ET ÜRETİMİ

2018 yılında Kırmızı et üretimi 1 milyon 118 bin 695 ton olarak tahmin edildi (Tablo - 10). Toplam kırmızı et üretimi içinde sadece kesimhanelerde üretilen kırmızı et miktarı 622.871 ton olarak gerçekleşti.

2018 yılı kırmızı et üretimi toplam 1 milyon 118 bin 695 bin ton olarak tahmin edilmiştir. Toplam üretim bir önceki seneye göre %0,7 oranında azalmıştır.(Grafik 7-8-9-10)

Toplam kırmızı et üretimi II. çeyrekte 255 455 ton olarak tahmin edildi

Toplam kırmızı et üretimi bir önceki çeyreğe göre %20,8 artarken, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,1 oranında azaldı.

Toplam kırmızı et üretimi içinde sadece kesimhanelerde üretilen kırmızı et miktarı ise 176 bin 629 ton olarak gerçekleşti.

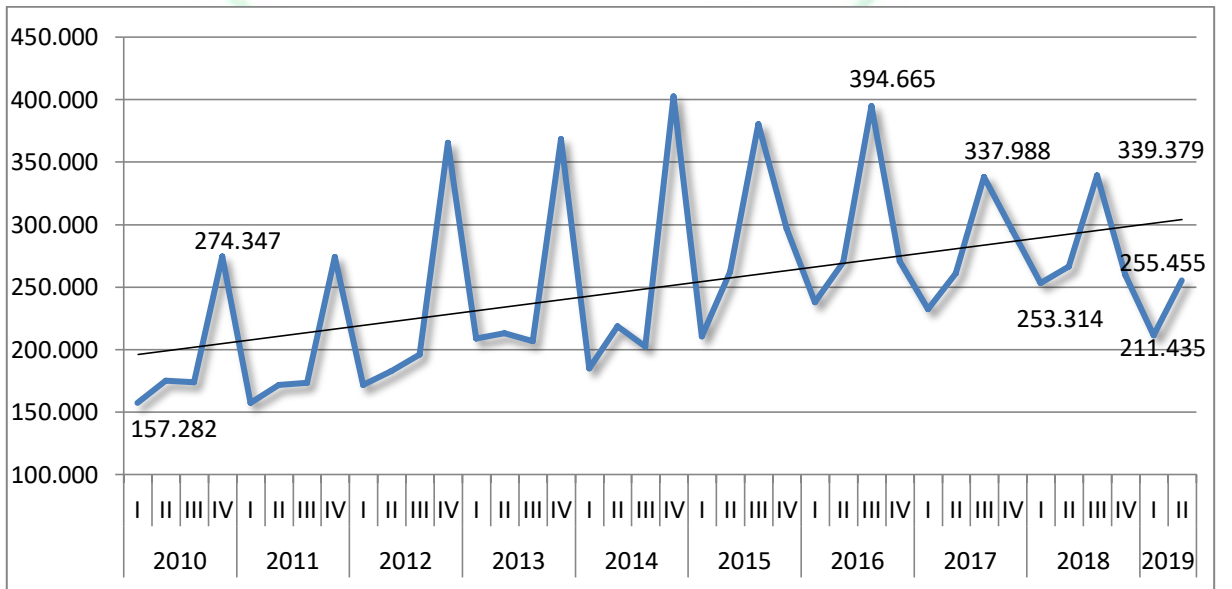
Sığır eti üretimi 223 bin 693 ton olarak tahmin edildi

Sığır eti üretimi bir önceki çeyreğe göre %16,9 artarken, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %5,2 oranında azaldı.

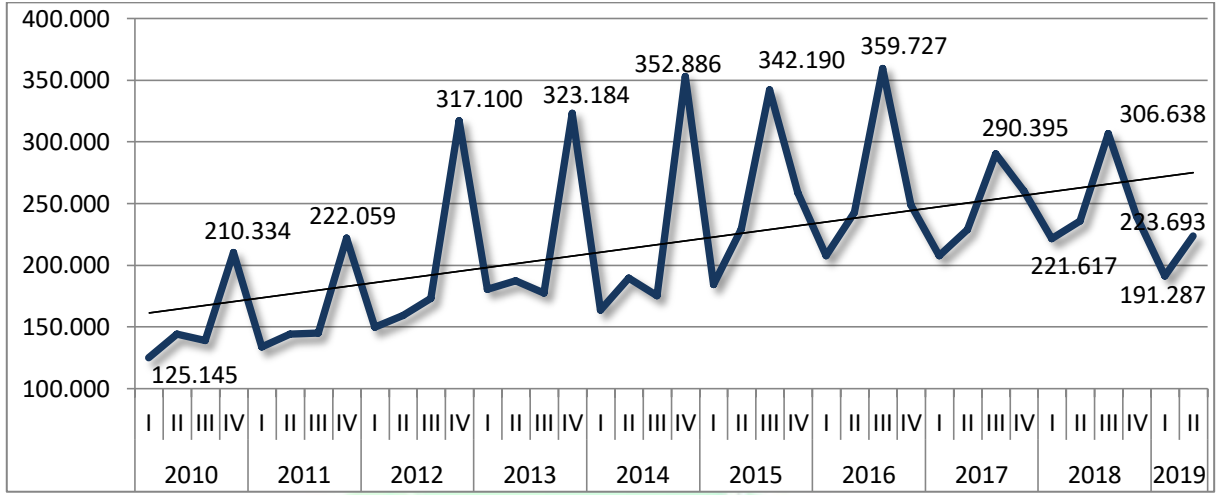
Koyun eti üretimi 30 bin 600 ton olarak tahmin edildi

Koyun eti üretimi bir önceki çeyreğe göre %70,6, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %11,9 oranında arttı (Grafik-22,23,24,25)

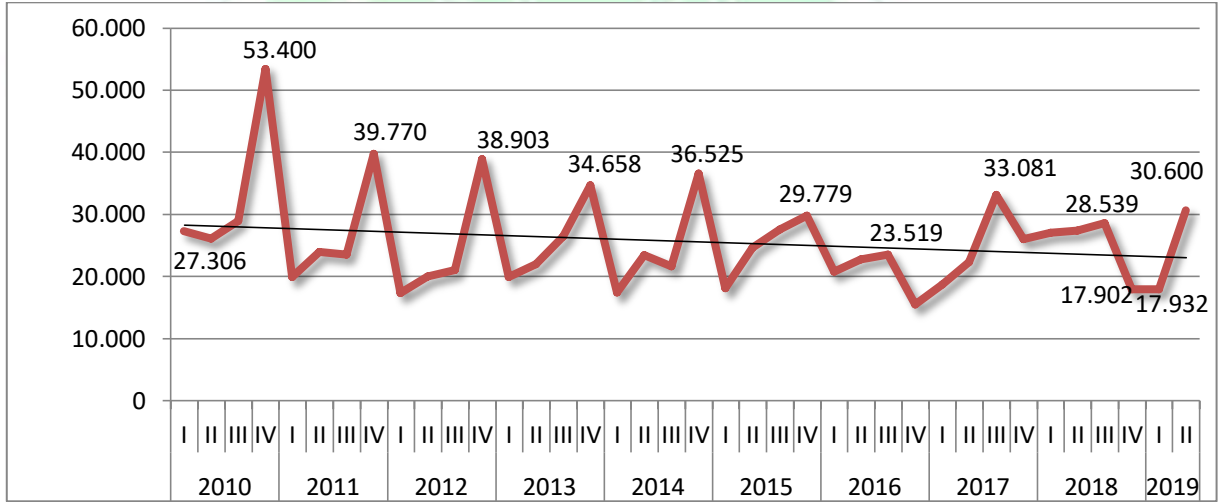
Grafik-22: Çeyrek Dönemler itibarı ile Toplam Kırmızı Et Üretimi (2010-2019)

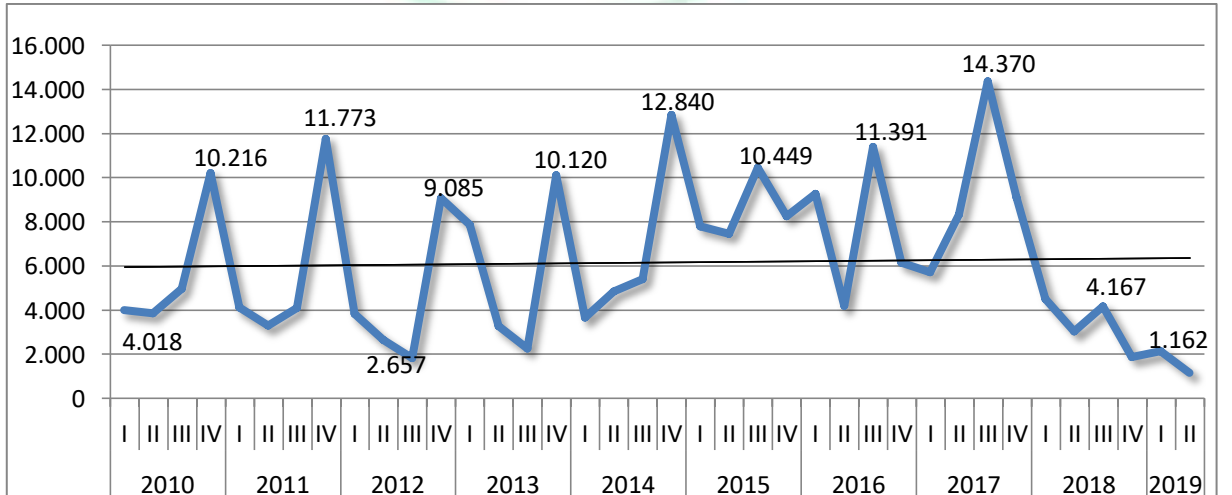
Grafik-23: Çeyrek Dönemler itibarı ile Sığır Eti Üretimi (2010-2019)

Grafik-24: Çeyrek Dönemler itibarı ile Koyun Eti Üretimi (2010-2019)

Grafik-25: Çeyrek Dönemler itibarı ile Keçi Eti Üretimi (2010-2019)

Tablo-14 Kırmızı Et Üretim Miktarı İstatistikleri 2010-2019

Miktar (Ton)		I.Dönem	II.Dönem	III.Dönem	IV.Dönem	Toplam	II. Dönem-Değişim %
TOPLAM	2010	157.282	175.247	173.842	274.347	780.718	
	2011	157.932	171.595	173.177	274.210	776.915	-2,1
	2012	171.465	182.872	196.108	365.255	915.700	6,6
	2013	208.597	212.885	206.466	368.177	996.125	16,4
	2014	184.975	218.432	202.530	402.335	1.008.272	2,6
	2015	210.475	261.871	380.162	296.754	1.149.262	19,9
	2016	237.777	269.912	394.665	270.688	1.173.042	3,1
	2017	232.404	260.683	337.988	295.329	1.126.403	-3,4
	2018	253.314	266.330	339.379	259.672	1.118.695	2,2
	2019	211.435	255.455				-4,1
Sığır	2010	125.145	144.121	138.983	210.334	618.584	
	2011	133.724	144.153	144.970	222.059	644.906	0,0
	2012	149.722	159.320	173.202	317.100	799.343	10,5
	2013	180.764	187.587	177.757	323.184	869.292	17,7
	2014	163.913	189.848	175.353	352.886	881.999	1,2
	2015	184.511	229.549	342.190	258.675	1.014.926	20,9
	2016	207.698	242.772	359.727	248.999	1.059.195	5,8
	2017	207.779	229.227	290.395	260.080	987.482	-5,6
	2018	221.617	235.901	306.638	239.703	1.003.859	2,9
	2019	191.287	223.693				-5,2
Manda	2010	813	1.219	958	397	3.387	
	2011	224	181	602	608	1.615	-85,2
	2012	565	926	79	166	1.736	412,8
	2013	20	61	40	215	336	-93,4
	2014	26	274	141	84	525	346,4
	2015	71	201	24	30	326	-26,8
	2016	60	198	28	65	351	-1,4
	2017	237	851	142	109	1.339	329,8
	2018	133	52	35	182	402	-73,8
	2019	60	0				-100,0
Koyun	2010	27.306	26.042	28.940	53.400	135.687	
	2011	19.856	23.959	23.491	39.770	107.076	-8,0
	2012	17.330	19.969	20.987	38.903	97.189	-16,7
	2013	19.930	21.959	26.396	34.658	102.943	10,0
	2014	17.370	23.451	21.631	36.525	98.978	6,8
	2015	18.090	24.653	27.499	29.779	100.021	5,1
	2016	20.747	22.745	23.519	15.474	82.484	-7,7
	2017	18.668	22.276	33.081	26.033	100.058	-2,1
	2018	27.053	27.337	28.539	17.902	100.831	22,7
	2019	17.932	30.600				11,9
Keçi	2010	4.018	3.866	4.961	10.216	23.060	
	2011	4.128	3.303	4.114	11.773	23.318	-14,6
	2012	3.848	2.657	1.840	9.085	17.430	-19,5
	2013	7.883	3.278	2.273	10.120	23.554	23,4
	2014	3.666	4.859	5.405	12.840	26.770	48,2
	2015	7.804	7.468	10.449	8.269	33.990	53,7
	2016	9.272	4.197	11.391	6.151	31.011	-43,8
	2017	5.719	8.329	14.370	9.107	37.525	98,4
	2018	4.511	3.041	4.167	1.884	13.603	-63,5
	2019	2.155	1.162				-61,8

TÜİK tarafından yapılan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre 2018 yılında Türkiye nüfusu 82.003.882kişi olmuştur. Buna göre **kişi başı kırmızı et üretimi** 2018 yılında **13.64 kg** olmuş bir önceki yıla göre % 2 oranında **azalmıştır**. Kanatlı eti üretimi (kişi başı 27,15 kg) dahil edildiğinde **toplam et üretimi 40,79 kg. olmuştur.**(Tablo-15)

Tablo-15 Türkiye’de Yıllar itibarı ile Kişi Başı Kırmızı Et Üretim Miktarı (Kg)

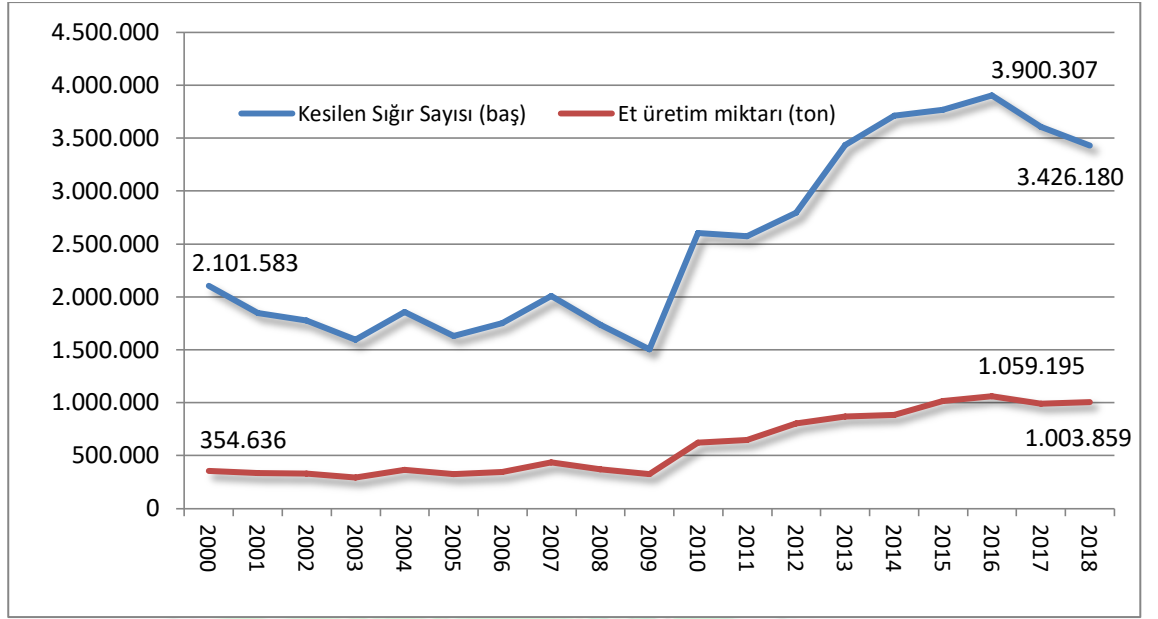
	Koyun	Keçi	Sığır	Manda	Toplam
2000	1,64	0,32	5,23	0,06	7,24
2007	1,66	0,34	6,12	0,03	8,15
2008	1,35	0,19	5,18	0,02	6,75
2009	1,03	0,16	4,48	0,01	5,69
2010	1,84	0,31	8,39	0,05	10,59
2011	1,43	0,31	8,63	0,02	10,40
2012	1,29	0,23	10,57	0,02	12,11
2013	1,34	0,31	11,34	0,00	12,99
2014	1,27	0,34	11,35	0,01	12,98
2015	1,27	0,43	12,89	0,004	14,60
2016	1,03	0,39	13,27	0,004	14,70
2017	1,24	0,46	12,22	0,017	13,94
2018	1,23	0,17	12,24	0,005	13,64
Değişim 2017-2018 (%)	-1	-64	0	-70	-2
Değişim 2000-2018 (%)	-25	-47	134	-92	88

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir

Tablo-16: Ülkemizde 2000-2018 Yılları Arasında Kesilen Hayvan ve Et Üretim Miktarı

	Sığır		Manda		Koyun		Keçi		TOPLAM	
	Kesilen Sığır Sayısı	Et üretim miktarı	Kesilen hayvan sayısı	Et üretim miktarı	Kesilen hayvan sayısı	Et üretim miktarı	Kesilen hayvan sayısı	Et üretim miktarı	Kesilen hayvan sayısı	Et üretim miktarı
	(baş)	(ton)	(baş)	(ton)	(baş)	(ton)	(baş)	(ton)	(baş)	(ton)
2000	2.101.583	354.636	23.518	4.047	6.110.853	111.139	1.166.169	21.395	9.402.123	491.217
2001	1.843.320	331.589	12.514	2.295	4.747.268	85.661	879.127	16.138	7.482.229	435.683
2002	1.774.107	327.629	10.110	1.630	3.935.393	75.828	757.465	15.454	6.477.075	420.540
2003	1.591.045	290.455	9.521	1.709	3.554.078	63.006	607.006	11.487	5.761.650	366.658
2004	1.856.549	364.999	9.858	1.950	3.933.973	69.715	570.512	10.301	6.370.892	446.964
2005	1.630.471	321.681	8.920	1.577	4.145.343	73.743	688.704	12.390	6.473.438	409.391
2006	1.750.997	340.705	9.658	1.774	4.763.394	81.899	803.063	14.133	7.327.112	438.511
2007	2.003.991	431.963	9.532	1.988	6.428.866	117.524	1.256.348	24.136	9.698.737	575.611
2008	1.736.107	370.619	7.251	1.334	5.588.906	96.738	767.522	13.752	8.099.786	482.443
2009	1.502.073	325.286	4.857	1.005	3.997.348	74.633	606.042	11.675	6.110.320	412.600
2010	2.602.246	618.584	15.720	3.387	6.873.626	135.687	1.219.504	23.060	10.711.096	780.718
2011	2.571.765	644.906	7.255	1.615	5.479.546	107.076	1.254.092	23.318	9.312.658	776.915
2012	2.791.034	799.344	7.426	1.736	4.541.122	97.334	926.799	17.430	8.266.381	915.844
2013	3.430.723	869.292	2.403	336	4.958.226	102.943	1.340.909	23.554	9.732.261	996.125
2014	3.712.281	881.999	2.176	526	5.197.289	98.978	1.570.239	26.770	10.481.985	1.008.272
2015	3.765.077	1.014.926	1.391	326	5.008.411	100.021	1.999.241	33.990	10.774.120	1.149.263
2016	3.900.307	1.059.195	1.499	351	4.083.620	82.484	1.756.360	31.011	9.741.786	1.173.042
2017	3.602.115	987.482	6.123	1.339	5.134.338	100.058	2.068.866	37.525	10.811.442	1.126.404
2018	3.426.180	1.003.859	1.880	402	4.652.525	100.831	693.405	13.603	8.773.990	1.118.695

Grafik-13: Kesilen Sığır Sayısı / Et Üretim Miktarı Değişimleri (2000-2018)

Tablo-17: Hayvan Türlerine Göre Karkas Et Ortalama Verimi (2000-2018)

Yıllar	SİĞİR	MANDA	KOYUN	KEÇİ
2000	169	172	18	18
2001	180	183	18	18
2002	185	161	19	20
2003	183	179	18	19
2004	197	198	18	18
2005	197	177	18	18
2006	195	184	17	18
2007	216	209	18	19
2008	213	184	17	18
2009	217	207	19	19
2010	238	215	20	19
2011	251	223	20	19
2012	286	234	21	19
2013	253	140	21	18
2014	238	242	19	17
2015	270	234	20	17
2016	272	234	20	18
2017	274	219	19	18
2018	293	214	22	20
Değişim 2017 - 2018	74	24	19	7
Değişim 2000 - 2018	7	-2	11	8

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenmiştir.

İTHALAT (GÜNCEL):**Tablo-18: Yıllara Göre Canlı Hayvan ve Karkas, Kemiksiz Et İthalatı**

		KG	BAŞ	\$	TL
2010	DAMIZLIK	9.150.941	19.928	65.544.857	98.420.591
	BESİLİK	363.215	1.443	1.861.257	2.733.798
	KESİMLİK	54.122.956	118.578	206.349.057	302.915.094
	KARKAS	50.657.514	0	249.256.831	368.419.617
2011	DAMIZLIK	40.230.146	78.565	292.952.534	475.439.454
	BESİLİK	53.102.104	225.451	251.128.976	412.183.197
	KESİMLİK	82.839.341	164.360	303.201.883	515.939.608
	KARKAS	110.731.351	0	511.868.440	823.010.956
2012	DAMIZLIK	25.301.428	48.702	163.824.429	286.269.506
	BESİLİK	48.131.269	228.221	252.360.781	456.199.625
	KESİMLİK	107.181.845	194.183	358.203.788	647.190.335
	KARKAS	25.436.804	0	95.992.271	171.704.857
2013	DAMIZLIK	16.260.368	30.971	99.032.053	182.685.832
	BESİLİK	29.848.240	130.831	151.163.107	270.019.633
	KESİMLİK	14.558.347	28.869	44.364.473	79.757.443
	KARKAS	6.140.581	0	24.271.868	43.651.112
2014	DAMIZLIK	11.802.151	23.676	71.878.355	149.235.132
	BESİLİK	5.769.945	23.604	32.763.121	59.612.546
	KESİMLİK	724.193	2.434	4.073.396	7.210.573
	KARKAS	119.883	0	586.309	932.366
2015	DAMIZLIK	26.556.264	48.595	133.329.302	353.183.660
	BESİLİK	39.904.352	154.178	164.411.041	440.606.012
	KESİMLİK	0	0	0	0
	KARKAS	17.573.825	0	104.916.095	298.399.428
2016	DAMIZLIK	33.910.654	64.126	169.120.707	495.424.860
	BESİLİK	105.509.367	407.888	388.422.214	1.135.657.083
	KESİMLİK	10.786.651	22.287	29.879.976	92.798.484
	KARKAS	4.065.688	0	29.464.983	87.604.389

		KG	BAŞ	\$	TL
2017	DAMIZLIK	50.996.411	113.566	254.793.487	895.813.736
	BESİLİK	181.812.946	666.950	723.568.966	2.482.172.820
	KESİMLİK	57.110.072	115.316	181.549.632	631.179.865
	KARKAS	18.878.915	0	85.281.639	304.933.776

		KG	BAŞ	\$	TL
2018	DAMIZLIK	45.325.665	116.169	226.181.485	917.161.157
	BESİLİK	324.457.206	1.211.718	1.234.703.469	5.341.816.313
	KESİMLİK	70.609.705	132.904	231.460.978	1.109.396.819
	KARKAS	55.752.492	0	260.107.686	1.157.586.353

	2019 (İLK ALTI AY)	KG	BAŞ	\$	TL
2019 (İLK ALTI AY)	DAMIZLIK	4.358.177	11.011	19.256.040	93.909.933
	BESİLİK	79.120.982	285.224	279.441.588	1.406.676.385
	KESİMLİK	3.043.310	6.863	12.719.999	19.300.755
	KARKAS VE KEMİKSİZ ET	4.272.020	0	22.205.619	124.561.356

		KG	BAŞ	\$	TL
TOPLAM (2010-2019 İLK ALTI AY)	DAMIZLIK	263.892.205	555.309	1.495.913.249	3.947.543.861
	BESİLİK	868.019.626	3.335.508	3.479.824.520	12.007.677.412
	KESİMLİK	400.976.420	785.794	1.371.803.182	3.405.688.976
	KARKAS VE KEMİKSİZ ET	293.629.073	0	1.383.951.741	3.380.804.210

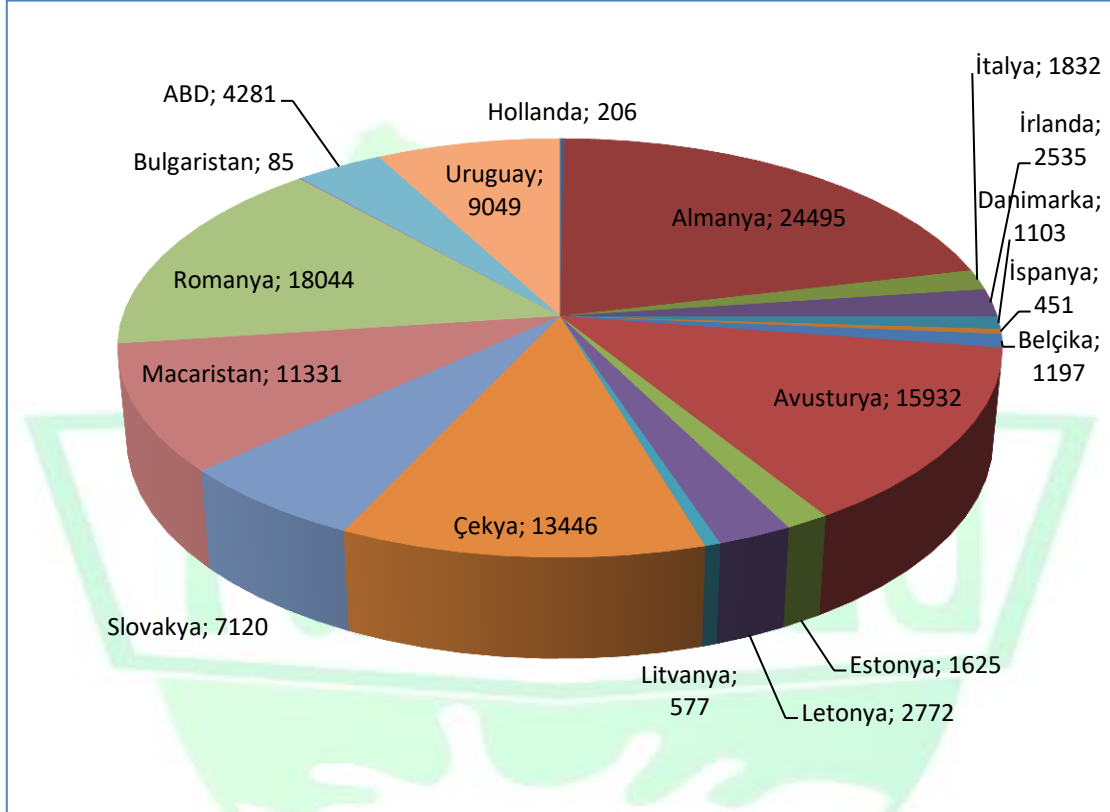
SON ON YILDA YAKLAŞIK 550 BİN BAŞ DAMIZLIK, 3 MİLYON 400 BİN BAŞ BESİLİK, 800 BİN BAŞ KESİMLİK HAYVAN İLE 300 BİN TON ET İTHAL EDİLMİŞTİR.

Tablo-19: Yıllara Göre Canlı Hayvan ve Karkas, Kemiksiz Et İthalatı

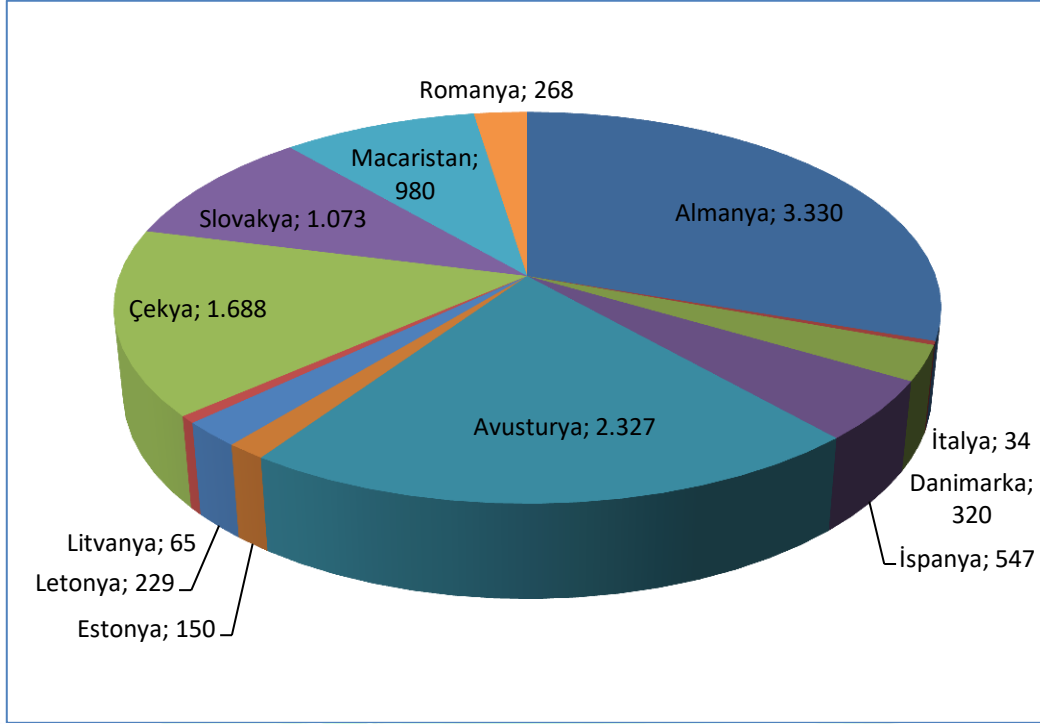
Yıl	Gümrük Tarife ve İstatistik Pozisyonu İsmi	Kilogram	Baş	Dolar	TL
2010	Koç ve koyun; damızlık	3.600	120	25.800	37.075
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	883.861	25.262	2.627.334	4.011.562
	Koyun; damızlık olmayan	9.076.109	209.437	24.114.483	34.501.482
	Teke ve keçi; damızlık	7.100	155	152.315	229.331
	Yıl toplamı:	9.970.670	234.974	26.919.932	38.779.450
2011	Koç ve koyun; damızlık	46.604	923	242.946	429.631
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	21.777.388	820.303	74.692.439	122.322.583
	Koyun; damızlık olmayan	27.136.602	626.270	72.782.562	119.822.576
	Teke ve keçi; damızlık	14.100	268	298.170	484.854
	Yıl toplamı:	48.974.694	1.447.764	148.016.117	243.059.644
2012	Koç ve koyun; damızlık	591.300	10.223	3.089.520	5.574.842
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	6.149.599	213.200	19.960.707	35.939.500
	Koyun; damızlık olmayan	8.145.223	181.763	19.229.279	34.471.579
	Teke ve keçi; damızlık	21.530	440	325.272	586.018
	Yıl toplamı:	14.907.652	405.626	42.604.778	76.571.939
2013	Koç ve koyun; damızlık	1.533.808	27.115	7.566.699	13.907.879
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	63.656	2.026	204.716	365.212
	Koyun; damızlık olmayan	2.890.331	63.694	6.445.814	11.559.390
	Teke ve keçi; damızlık	143.917	2.935	1.470.095	2.710.902
	Yıl toplamı:	4.631.712	95.770	15.687.324	28.543.383
2014	Koç ve koyun; damızlık	694.000	11.980	2.754.554	5.420.689
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	56.360	2.496	233.784	408.492
	Teke ve keçi; damızlık	57.606	1.175	756.460	1.656.165
	Yıl toplamı:	807.966	15.651	3.744.798	7.485.346
2015	Koç ve koyun; damızlık	110.922	2.387	522.452	1.261.710
	Teke ve keçi; damızlık	33.780	690	436.089	1.094.947
	Yıl toplamı:	144.702	3.077	958.541	2.356.657
2016	Koç ve koyun; damızlık	201.250	4.689	715.401	2.106.994
	Teke ve keçi; damızlık	28.511	577	255.662	737.885
	Yıl toplamı:	229.761	5.266	971.063	2.844.879
2017	Koç ve koyun; damızlık	1.969.744	41.459	5.269.748	19.192.258
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	5.077.987	162.956	19.032.285	73.619.453
	Koyun; damızlık olmayan	3.768.280	76.254	13.011.220	44.852.278
	Yıl toplamı:	10.816.011	280.669	37.313.253	137.663.989
2018	Koç ve koyun; damızlık	8.639.201	185.610	28.504.822	116.599.037
	Kuzu (1 yaşında/daha küçük); damızlık olmayan	9.562.307	239.897	34.033.700	142.825.007
	Yıl toplamı:	18.201.508	425.507	62.538.522	259.424.044
2019	Koç ve koyun; damızlık	3.097.848	51.566	8.551.149	43.342.922
	Yıl toplamı:	3.097.848	51.566	8.551.149	43.342.922

	Kilogram	Baş	Dolar	TL
2010-2019 Yılları arası yapılan toplam Küçükbaş Canlı Hayvan ithalatı	111.782.524	2.965.870	347.305.477	840.072.253
Söz konusu yıllar arasında küçükbaşların ithalatının yaklaşık 1,5 milyon başı 2011 yılında gerçekleşmiştir.				

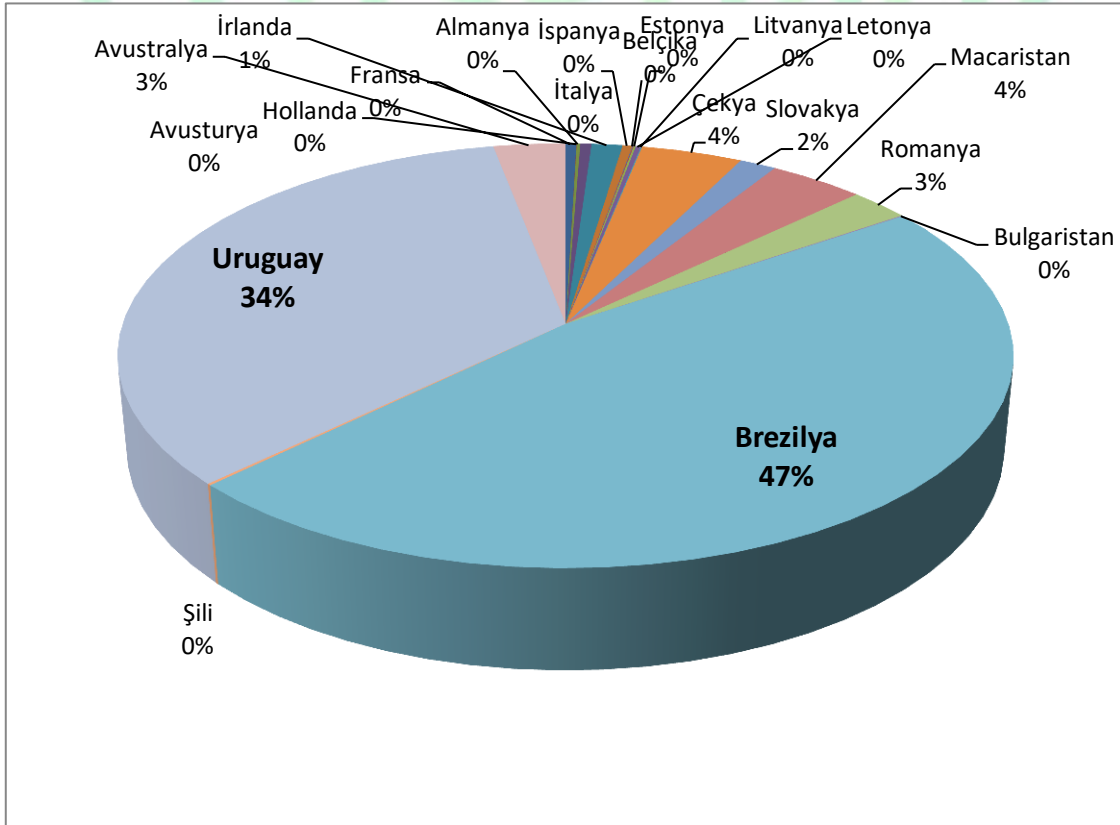
Grafik-14: Ülkelere Göre Damızlık Hayvan İthalatı -2018

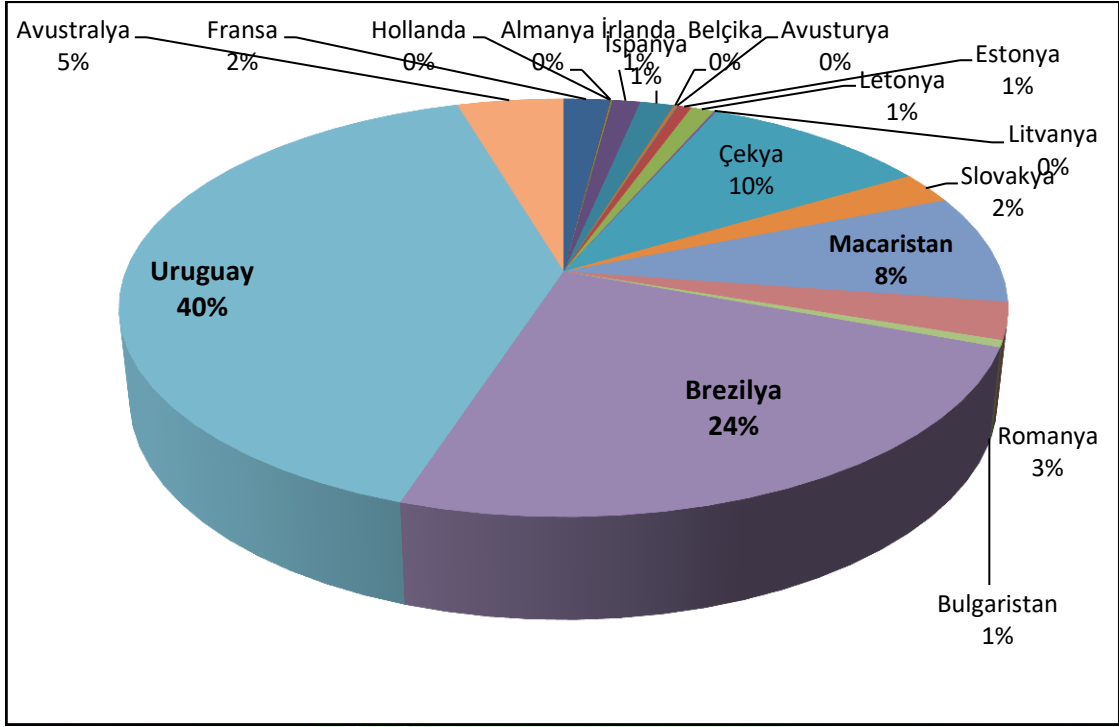
Grafik-15: Ülkelere Göre Damızlık Hayvan İthalatı -2019

Grafik-16: Ülkelere Göre Besilik Hayvan İthalatı Oranları -2019

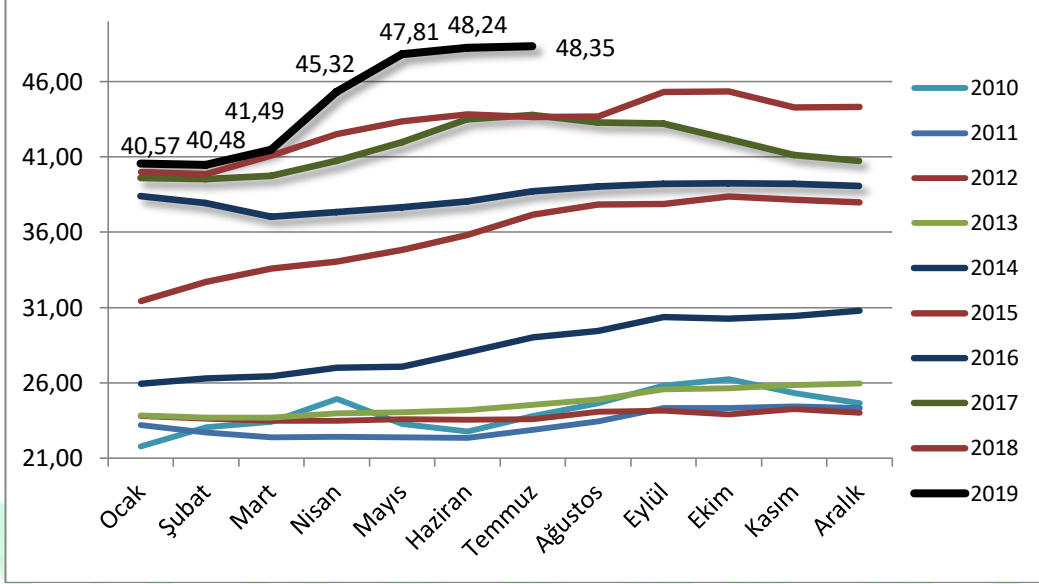
Grafik-17: Ülkelere Göre Besilik Hayvan İthalatı Oranları -2019

PERAKENDE DANA ETİ FİYATLARI(GÜNCEL):

TÜİK TÜFE verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında 48,35 TL/Kg olan fiyatlar bir önceki aya göre % 0,22 oranında, 12 aylık ortalamaya göre % 10,67 oranında **artmıştır**. (Grafik-18).

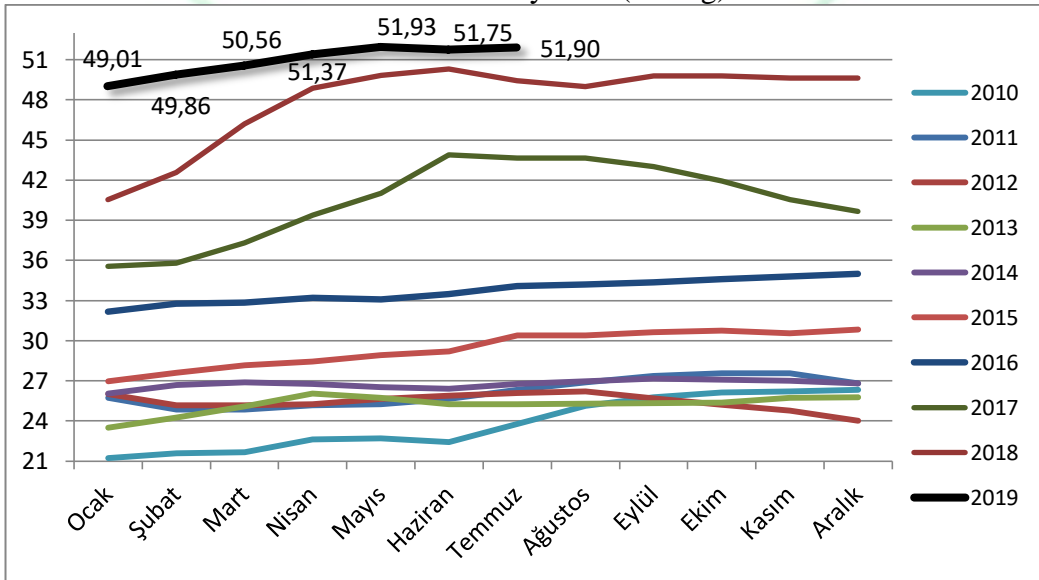
Grafik-18: Perakende Dana Eti Fiyatları, 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksleri- Madde Sepeti ve Ortalama Fiyatlar (TL/Kg)

Perakende Kuzu Eti Fiyatları:

TÜİK TÜFE verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında 51,90 TL/Kg. olan fiyatlar bir önceki aya göre % 0,29 oranında **artmış**, son 12 aylık dönemde ise bu artış % 5,93 oranında olmuştur. (Grafik-19).

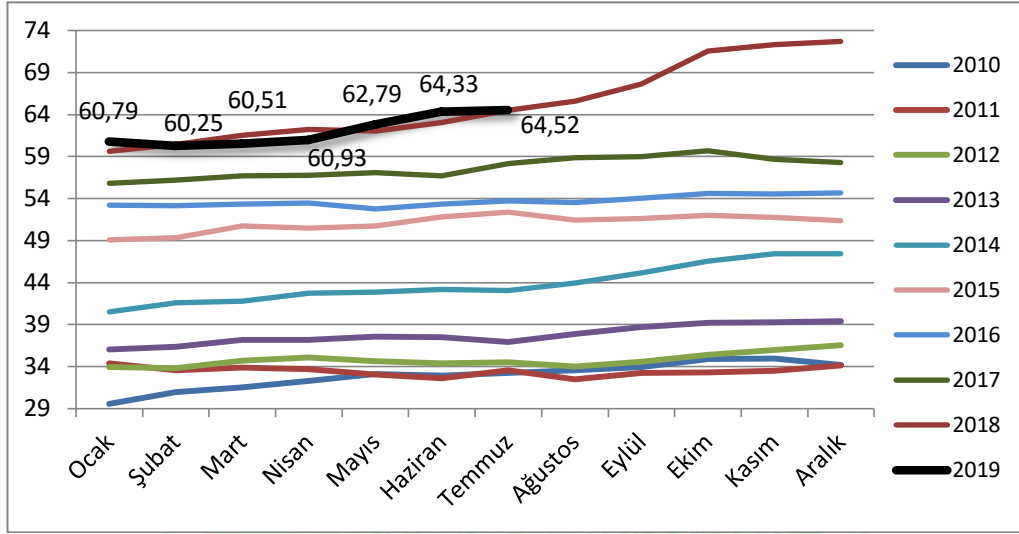
Grafik-19: TÜİK Perakende Kuzu Eti Fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: TÜİK

Perakende sucuk fiyatları, Temmuz 2019 tarihinde bir önceki aya göre % 0,29 oranında azalarak 64,52 TL./Kg olmuştur. Fiyatlar son 12 ay içerisinde % 1,58 oranında azalmıştır.(Grafik-20).

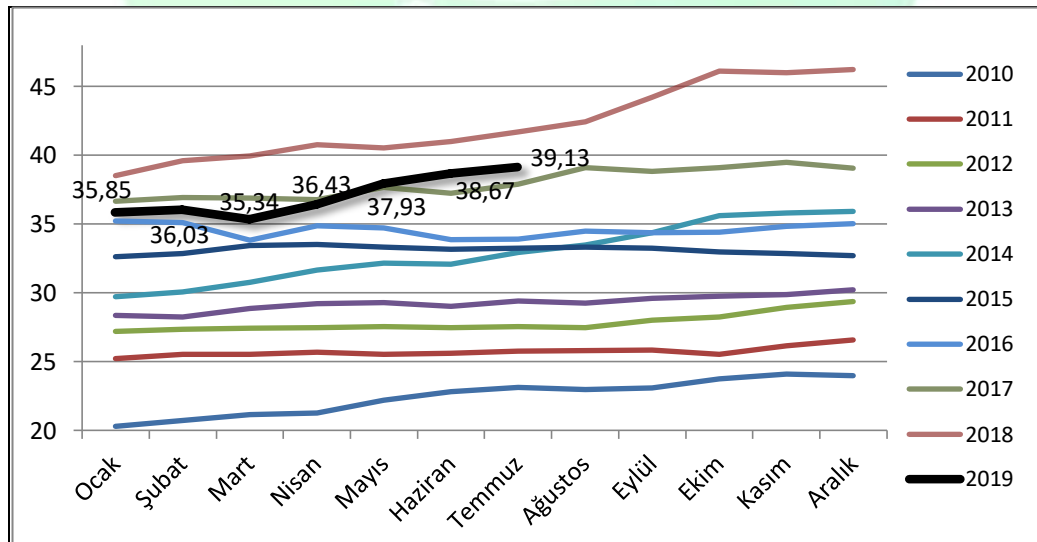
Grafik-20 Perakende Sucuk Fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: TÜİK

Perakende sosis fiyatları, 2019 yılı Temmuz ayında 39,13 TL/Kg olmuş, bir önceki aya göre % 1,18 oranında artmış, son on iki aylık dönemde ise % 7,81 oranında azalmıştır(Grafik-21).

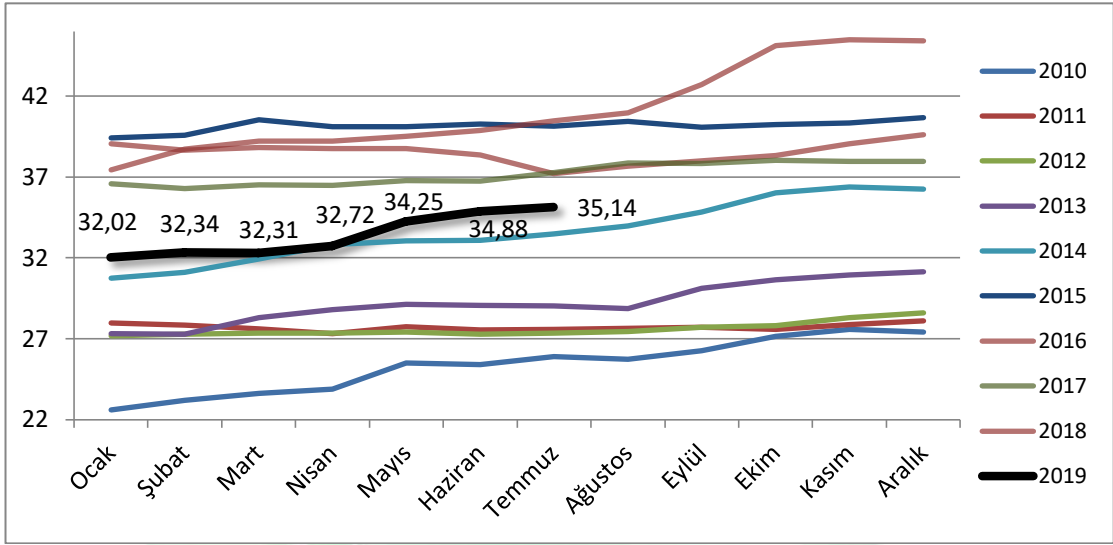
Grafik-21: Perakende Sosis Fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: TÜİK

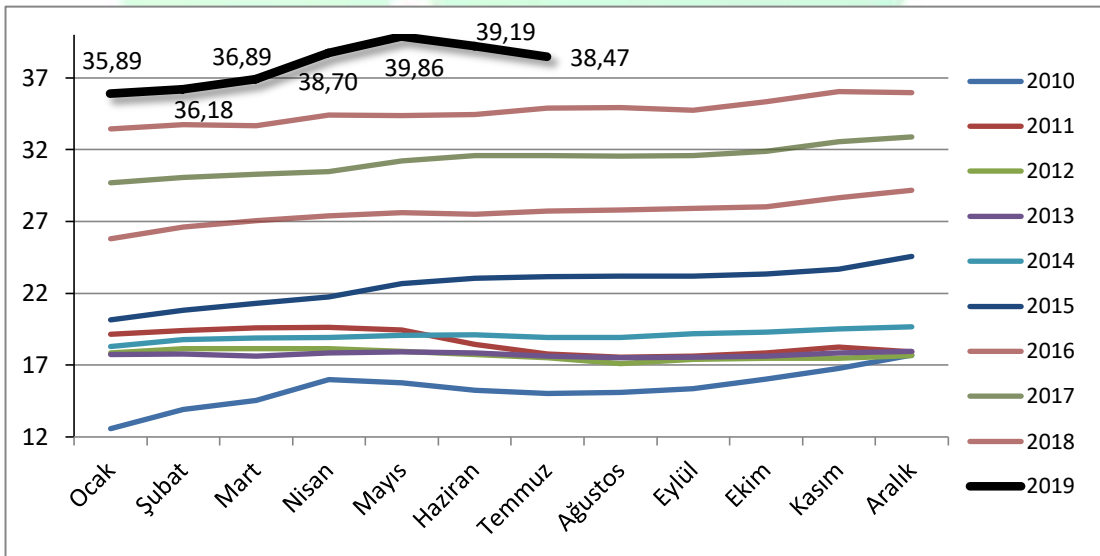
Perakende salam fiyatları, 2019 yılı Temmuz ayında 34,25 TL./Kg olmuştur. Bir önceki aya göre fiyat % 0,76 oranında **artmış**, son on iki aylık dönemde ise **azalış** % 14,25 oranında olmuştur.(Grafik-22).

Grafik-22 TÜİK Perakende Salam Fiyatları (TL/Kg)

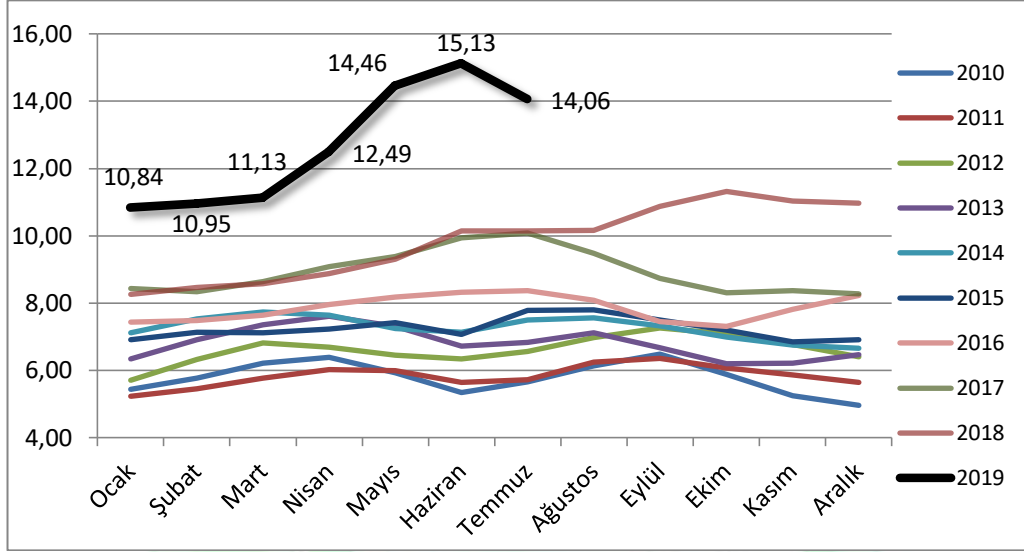
Perakende sakatat fiyatlarıTÜİK verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında 38,47 TL./Kg olmuş, fiyat bir önceki aya göre % 1,83 oranında **azalmıştır**. Son on iki aylık dönemde ise % 10,09 oranında bir artış görülmüştür. (Grafik-23).

Grafik-24 TÜİK Perakende Sakatat Fiyatları(TL/Kg)

TÜİK verilerine göre perakende tavuk eti fiyatları Temmuz 2019 tarihinde 14,06 TL/Kg olmuştur. Fiyatlar bir önceki aya göre % 7,06 oranında **azalmış**,sonon iki ay içerisinde fiyatlar ise % 38,27 oranında **artış** göstermiştir (Grafik-24).

Grafik-24 TÜİK Perakende Tavuk Eti Fiyatları(TL/Kg)

Tablo-20 Et ve Et Ürünleri 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksleri-Madde Sepeti ve Ortalama Fiyatlar (TL/Kg)

	Tem.18	Ağu.18	Eyl.18	Eki.18	Kas.18	Ara.18	Oca.19	Şub.19	Mar.19	Nis.19	May.19	Haz.19	Tem.19
Perakende Dana Eti	43,63	43,69	45,32	45,36	44,29	44,33	40,57	40,48	41,49	45,32	47,81	48,24	48,35
Perakende Koyun Eti	49,44	48,99	49,80	49,80	49,62	49,65	49,01	49,86	50,56	51,37	51,93	51,75	51,90
Sucuk	64,52	65,56	67,62	71,54	72,31	72,67	60,79	60,25	36,89	60,93	62,79	64,33	64,52
Sosis	41,71	42,45	44,22	46,11	46,00	46,25	35,85	36,03	60,51	36,43	37,93	38,67	39,13
Salam	40,48	40,98	42,70	45,13	45,49	45,42	32,02	32,34	35,34	32,72	34,25	34,88	35,14
Sakatat	34,89	34,95	34,74	49,80	36,05	35,98	35,89	36,18	36,89	38,70	39,86	39,19	38,47
Tavuk Eti	10,14	10,17	10,87	11,33	11,03	10,98	10,84	10,95	11,13	12,49	14,46	15,13	14,06

Kaynak:TÜİK

Tablo-21 Et ve Et Ürünlerinde Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Ortalama Değişim Oranları (%)

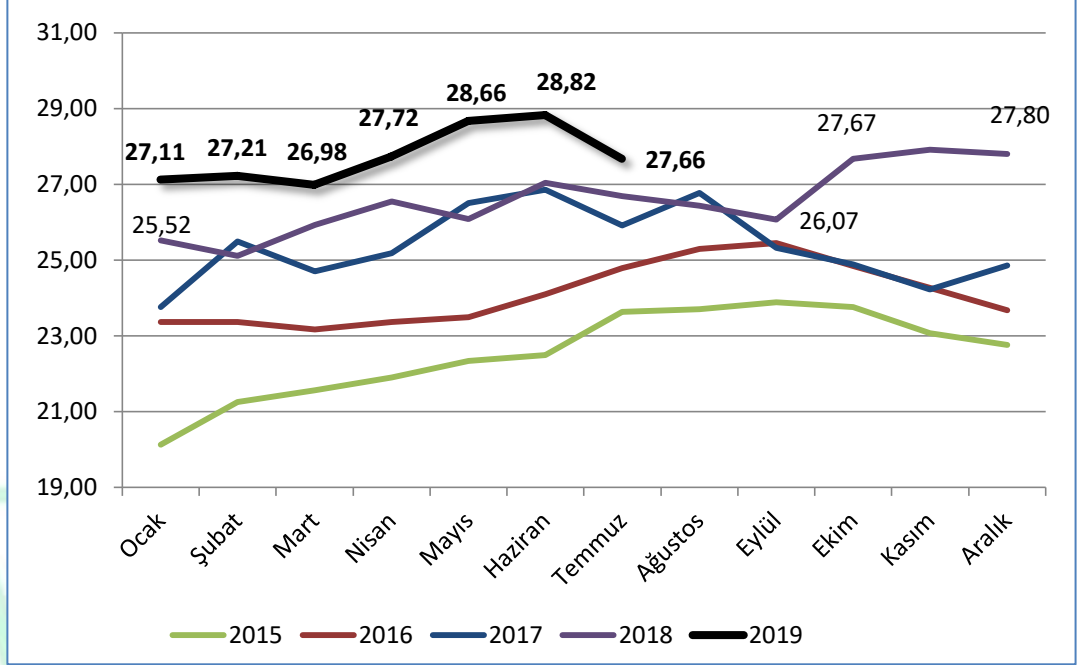
	Bir Önceki Aya Göre	Ocak 2019 Temmuz 2019	Temmuz 2018 Temmuz 2019	Son 12 ay
Perakende Dana Eti	0,22	19,18	10,81	10,67
Perakende Kuzu Eti	0,29	4,08	4,96	5,93
Sucuk	0,29	6,13	0,00	-1,58
Sosis	1,18	9,14	-6,18	-7,81
Salam	0,76	9,75	-13,19	-14,25
Sakatat	-1,83	7,19	10,27	10,09
Tavuk Eti	-7,06	29,71	38,61	38,27

KARKAS FİYATLARININ DEĞERLENDİRMESİ (GÜNCEL):

Dana Karkas Ortalama Fiyatları:

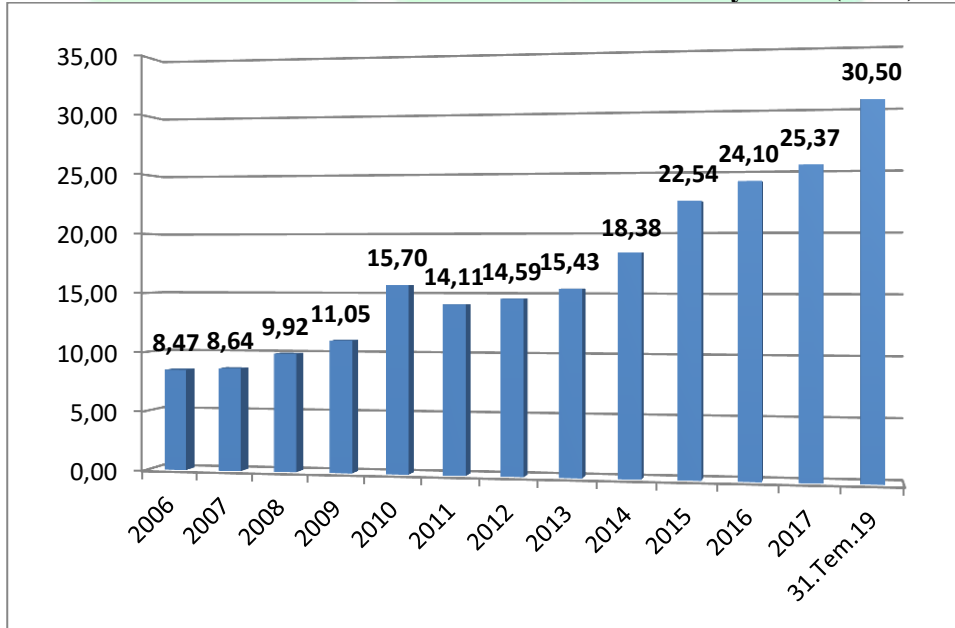
Ankara Ticaret Borsası verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayında fiyat 27,66TL/Kg. olmuştur. Temmuz ayında fiyatlar bir önceki aya göre % 3,99 oranında azalmış, bir önceki yılın aynı ayına göre artış % 3,67 oranında olmuştur (Grafik:25-26).

Grafik-25 Dana Karkas Ortalama Fiyatları (TL/Kg)

Kaynak: Ankara Ticaret Borsası Verileri, Dana Eti Karkas, Tüccar Satışı (HTS)

Grafik-25 Yıllar İtibarı ile Dana Karkas Ortalama Fiyatları (ATB)

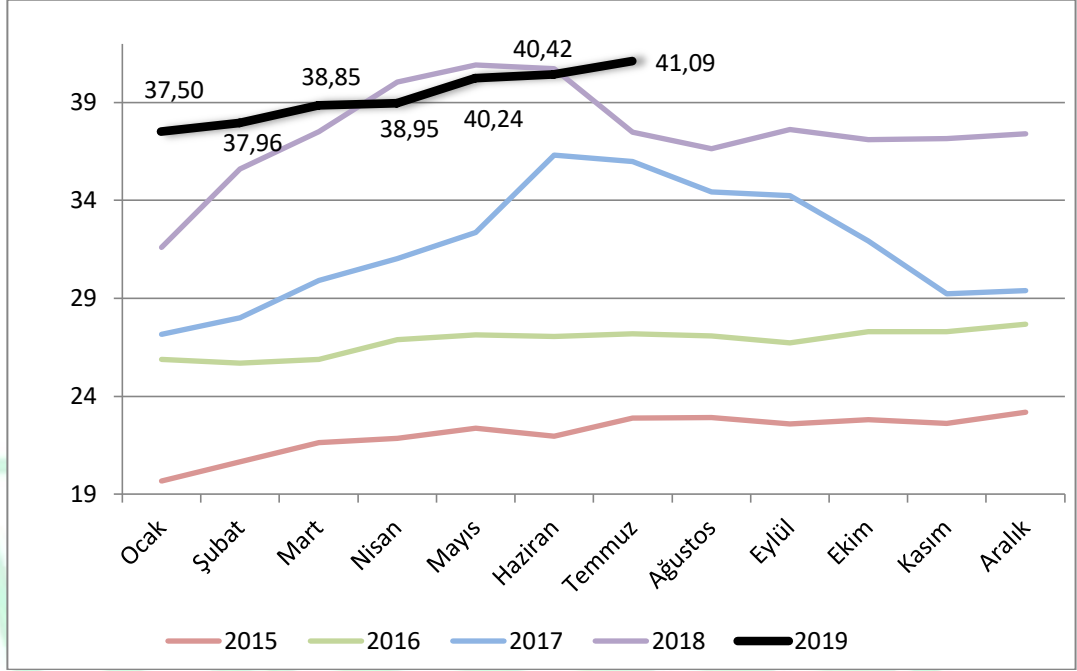

Kaynak: Ankara Ticaret Borsası Verileri * Son dört yıl verileri revize edilmiştir.

Kuzu Karkas Ortalama Fiyatları:

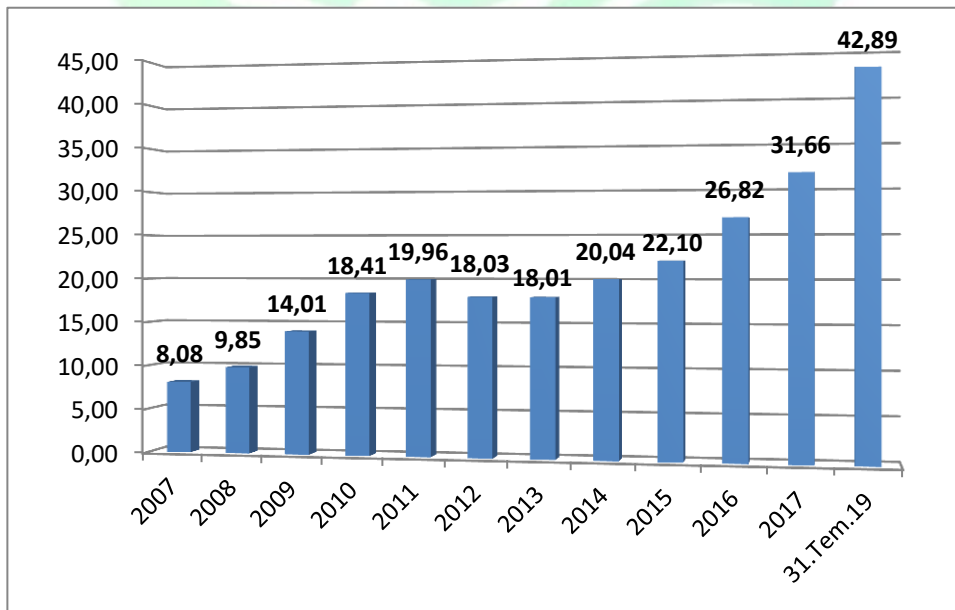
Ankara Ticaret Borsası verilerine göre 2019 yılı Temmuz ayı itibarı ile fiyat 40,24 TL/Kg olmuştur. Temmuz ayında fiyatlar bir önceki aya göre % 1,64 oranında **artmış**, bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 9,65 oranında **artış** görülmüştür.(Grafik: 26-27).

Grafik-26 Kuzu Karkas Ortalama Fiyatları

Kaynak: Ankara Ticaret Borsası Verileri * Son iki yıl verileri revize edilmiştir.

Grafik-27 Yıllar İtibarı ile Kuzu Karkas Ortalama Fiyatları (ATB)

Kaynak: Ankara Ticaret Borsası Verileri

3. YEM SEKTÖRÜ PAZAR ANALİZİ (GÜNCEL)

2018 yılı fiyat ortalamaları bir önceki yıla göre % 5 ile % 59 arasında değişen oranlarda artmıştır. 2019 yılı Temmuz ayına bakıldığında yılbaşına göre,yemlik arpa, buğday, yulaf, ATK ve DDGS fiyatlarında azalma diğer ürünlerin fiyatlarında ise artışlar görülmüştür.(Tablo 18-19)

Tablo-22: Yıllar İtibarı ile Türkiye yem ve yem hammadde fiyatları (TL/TON)

	Yemlik Arpa	*Yemlik Buğday	*Yulaf	Mısır	Kepek	ATK	Besi yemi	Süt yemi	DDGS
2010	417	509	561	481	315	290	484	494	462
2011	521	580	824	622	429	363	665	686	682
2012	614	619	652	588	480	473	738	766	685
2013	632	700	648	640	484	505	760	780	755
2014	701	817	753	721	505	569	807	821	967
2015	695	826	807	716	489	612	808	844	960
2016	752	850	701	735	541	583	798	840	890
2017	891	950	846	849	655	638	913	979	951
2018	939	999	909	961	852	1011	1148	1262	1191

Kaynak: Türkiye Yem Sanayicileri Birliği KDV Dahil Nakliye Hariç Peşin Fiyatlarıdır.* TOBB

Tablo- 23: 2019 Yılı İtibarı İle Yem ve Yem Hammaddeleri Aylık Fiyatları (TL/TON)

	Yemlik Arpa	*Yemlik Buğday	*Yulaf	Mısır	Kepek	ATK 28 protein	Besi yemi (14 P)	Süt yemi (18 P)	DDGS
Ocak	1.141	1.228	1.109	1.131	1.000	1.145	1.280	1.410	1.854
Şubat	1.116	1.224	1.138	1.091	930	1.130	1.270	1.400	1.742
Mart	1.162	1.246	1.109	1.097	950	1.085	1.270	1.400	1.828
Nisan	1.369	1.363	1.255	1.257	1.085	1.095	1.400	1.485	1.866
Mayıs	1.384	1.466	1.300	1.288	1.190	1.145	1.435	1.515	1.895
Haziran	1.162	1.188		1.257	1.100	1.117	1.390	1.470	1.854
Temmuz	1.154	1.231	1.051	1.229	1.081	1.117	1.400	1.500	1.817
Ortalama	1.212	1.278	1.160	1.193	1.048	1.119	1.349	1.454	1.836

Kaynak: Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Nakliye Hariç Peşin Fiyatlarıdır. (Yemlik arpa KDV %1 Mısır %1, DDGS %18). * TOBB fiyatlarıdır.

RESMİ GAZETE'DE
2019 YILI MART AYINDA
YAYIMLANAN MEVZUAT
(www.resmigazete.gov.tr)

1. 2019 Yılı Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ – 5.07.2019

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, kurban kesmek isteyenlerin kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak hayvana en az acı verecek şekilde kesmelerine veya vekaletle kestirmelerine yardımcı olunması, kurban satış ve kesim yerlerinin belirlenmesi, kesim yapacak kişilerin eğitilmesi, alınacak tedbirler ve bu konulara ilişkin diğer hususları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 2019 Yılı Kurban Bayramı'nda ve 2020 Yılı Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ yürürlüğe girinceye kadar kesilecek kurbanlarla ilgili esasları, alınacak tedbirleri ve bu konulara ilişkin diğer hususları kapsar.

2. Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar - 6.07.2019
(Karar: 2019/159-185)

- Tarım ve Orman Bakanlığı I. Bölge Müdürü Osman DEMİREL, 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2nci maddesi gereğince görevden alınmıştır.
- Tarım ve Orman Bakanlığında açık bulunan Müfettişliğe, yapılan yeterlik sınavında başarı gösteren Müfettiş Yardımcısı Eyyüp BALTAŞ 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 ve 3üncü maddeleri gereğince atanmıştır.
- Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğünde açık bulunan Yönetim Kurulu Üyeliğine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8inci maddesi ile 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 ve 3üncü maddeleri gereğince Hasan Hüseyin AYDEMİR atanmıştır.

3. Sıfır Atık Yönetmeliği -12.07.2019

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, mahalli idareler ve EK-1 listede tanımlı diğer yerler ile gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kurmak isteyenler için sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, izlenmesine, sıfır atık belgesi düzenlenmesine ilişkin esasları kapsar.

(2) Sıfır atık yönetim sistemi kurulan yerlerde oluşan ve 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4 atık listesinde yer alan atıklar bu sistem kapsamındadır. Ancak, sanayi işletmelerinden kaynaklanan atıklardan içerik veya yapısal olarak evsel nitelikli atıklara benzer olanlar hariç olmak üzere, bu işletmelerin faaliyetleri sonucunda oluşan proses atıkları Bakanlıkça kriterleri belirleninceye kadar bu Yönetmelikte tanımlanan sıfır atık belgesi kapsamında değerlendirilmez.

➤ Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların verimli kullanılması amacıyla;

- a) EK-2’de verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesi,
 - b) Atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılması,
 - c) Ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesi,
- esastır.

(2) Oluşan atıkların türlerine göre EK-5’te verilen açıklamalara uygun olarak biriktirilmesi ve geçici depolanması sırasında çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde gerekli önlemlerin alınması esastır.

(3) Ayrı olarak biriktirilen atıkların karıştırılmadan toplanması ve öncelikle geri dönüşüm/geri kazanımlarının sağlanması, mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertarafının sağlanması esastır.

(4) Atıkların maddesel veya enerji geri kazanımı amacıyla kullanılarak ekonomiye kazandırılması yaklaşımının öncelikli tercih edilmesi ve düzenli depolamaya gönderilen atık miktarının azaltılması esastır.

(5) Sıfır atık yönetim sistemi için idari, mali ve teknik açıdan verimlilik, sürdürülebilirlik ve halkın katılımı ilkeleri esas alınır.

(6) Bakanlık ve il müdürlüğü koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde bulunarak sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, etkin bir şekilde uygulanması amacıyla bilinç ve farkındalık oluşturulması, çevreye duyarlı tutum, davranış ve faaliyetlerin teşvik edilerek desteklenmesi esastır.

(7) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamındaki faaliyetler ve bu faaliyetlere ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeler için Sıfır Atık Bilgi Sistemi kullanılır. Askeri birlik ve askeri

kurumların Sıfır Atık Bilgi Sistemine bildirmekle yükümlü oldukları bilgi ve belgeler Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığınca yazılı olarak Bakanlığa bildirilebilir.

(8) Mahalli idareler ile EK-1 listede tanımlı yerler ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuracaklar tarafından bu Yönetmelikte tanımlanan kriterler doğrultusunda sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi, geliştirilmesi ve izlenmesi esastır.

(9) Bu Yönetmelik kapsamında sıfır atık yönetim sistemini kuranlarca, atıkların 2872 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan mevzuat hükümlerine uygun olarak kaynağında ayrı biriktirilerek atık işleme tesislerine iletilmesinin sağlanması esastır.

(10) Sıfır atık yönetim sistemi kurulan yerlerde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, atıklarını dahil oldukları sıfır atık yönetim sistemi kriterlerine uygun olarak biriktirir.

(11) Evlerden kaynaklanan atık ilaçlar, İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planında toplama noktası olarak belirlenmiş olan ilaç satışı yapılan yerlerde ve atık getirme merkezlerinde toplanır.

4. Tarım ve Orman Bakanlığına Ait Görevden Alma Kararı - 22.07.2019 (Karar: 2019/201)

Tarım ve Orman Bakanlığına Ait Görevden Alma Kararı (Karar: 2019/201)

Tarım ve Orman Bakanlığı;

VII. Bölge Müdürü Etem BOZ,

Şırnak İl Tarım ve Orman Müdürü Bekir KILIÇ,

Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürü Zekeriya SARIKOCA,

3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2nci maddesi gereğince görevden alınmıştır.

5. Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar 25.07.2019 (Karar: 2019/207-230)

Tarım ve Orman Bakanlığı;

Gıda ve Kontrol Genel Müdürü Muharrem SELÇUK,

Hayvancılık Genel Müdür Yardımcısı Salih ÇELİK,

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdür Yardımcısı Necati TULGAR,

Personel Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Emin GÜVEN

3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 ve 4üncü maddeleri gereğince görevden alınmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı;

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Mustafa GÖZÜKARA,

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdür Yardımcısı Hayrettin YILDIRIM,

Su Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Hüseyin AKBAŞ

3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2nci maddesi gereğince görevden alınmıştır.

6. Fiyat Etiketli Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik - 27.07.2019

MADDE 1 – 28/6/2014 tarihli ve 29044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Fiyat Etiketli Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; c) Etiket: Bir malın tüm vergiler dâhil satış fiyatı, birim fiyatı, üretim yeri ile ayırıcı özellikleri hakkında tüketicileri bilgilendirmek üzere kullanılan çeşitli boyut ve şekillerdeki fiyat etiketini,” ifadesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Etiket: Perakende satışa sunulan malın tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve birim fiyatı, üretim yeri, ayırıcı özellikleri ve Yönetmelik ile belirlenen diğer zorunlu hususlar hakkında tüketicileri bilgilendirme amacı ile kullanılan fiyat etiketini,”

“l) Yerli üretim: 17/4/1957 tarihli ve 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen işletmeler tarafından Türkiye’de üretilen mallar, Türkiye’de üretilen el ve ev sanatları ürünleri ile 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 18 inci maddesinde sayılan ürünlerden Türkiye’de elde edilen veya üretilen malları,

m) Yerli üretim logosu: Üretim yeri Türkiye olan mallar için Bakanlıkça tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işareti,”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “MADDE 5 – (1) Perakende satışa arz edilen malların veya ambalajlarının yahut kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde tüketicinin ödeyeceği tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve birim fiyatını gösteren, üretim yeri ve ayırıcı özelliklerini içeren etiket konulması; etiket konulması mümkün olmayan hâllerde aynı bilgileri kapsayan listelerin kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde uygun yerlere asılması zorunludur.

Hizmetlerin tarife ve fiyatlarını gösteren listeler de bu madde hükmüne göre düzenlenerek asılır.” ifadesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasında yer alan “aynı boyut ve renkte” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(1) Satıcı tarafından perakende satışa arz edilen malların veya ambalajlarının yahut kaplarının üzerine kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde yazılı, dijital veya elektronik etiket konulması; etiket konulması mümkün olmayan hâllerde aynı bilgileri kapsayan listelerin görülebilir ve okunabilir şekilde uygun yerlere asılması zorunludur.”

“(7) Hizmetlerin tarife ve fiyatlarını gösteren listeler de bu madde hükmüne göre düzenlenerek asılır. Hizmetlere ilişkin tarifelerde hizmetin ayırıcı özelliği, tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve bu fiyatın uygulanmaya başlandığı tarihin belirtilmesi yeterlidir.

(8) Yerli üretim logosu bulunan etiketlerde ve fiyat listelerinde ayrıca üretim yerinin belirtilmesine gerek yoktur.”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “MADDE 11 – (2) Fiyat indirimine giren mal veya hizmetin etiket, tarife ve fiyat listelerinde, bu Yönetmeliğe göre yer alması gereken hususlara ek olarak, indirimli satış fiyatının, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak üzere malın veya hizmetin indirim öncesi satış fiyatıyla birlikte ve aynı büyüklükte gösterilmesi zorunludur.” ifadesindeki “ve aynı büyüklükte” ibaresi “, görülebilir ve okunabilir şekilde” olarak değiştirilmiştir.

7. Fiyat Etiketinde Yerli Üretim Logosu Kullanımına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ - 27.07.2019

MADDE 1 – 5/10/2018 tarihli ve 30556 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Fiyat Etiketinde Yerli Üretim Logosu Kullanımına İlişkin Tebliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Etiket ve fiyat listesi: Perakende satışa sunulan malın tüm vergiler dâhil satış fiyatı ve birim fiyatı, üretim yeri, ayırıcı özellikleri ve Yönetmelik ile belirlenen diğer zorunlu hususlar hakkında tüketicileri bilgilendirme amacı ile kullanılan fiyat etiketini veya etiket konulması mümkün olmayan hâllerde aynı bilgileri kapsayan listeleri,”

➤ MADDE 2 – Aynı Tebliğin 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Yerli üretim logosu bulunan etiketlerde ve fiyat listelerinde ayrıca üretim yerinin belirtilmesine gerek yoktur.”